

STANIČKO DRUŠTVO PIVARA
TUZLA
Broj: 01-01-4060/21
Datum 04.05 2021 god.

PIVARA D.D. Tuzla

**Finansijski izvještaji
za godinu završenu 31. decembra 2020.**

Sadržaj

	Strana
Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	1
Izvještaj nezavisnog revizora	
Izvještaj o finansijskom položaju	8
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	9
Izvještaj o promjenama na kapitalu	10
Izvještaj o novčanim tokovima	11
Napomene uz finansijske izvještaje	12 - 50

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

---

Uprava društva Pivara d.d. Tuzla („Društvo“) dužna je pripremiti finansijske izvještaje za svaku poslovnu godinu, koji u svim značajnim aspektima prikazuju realno i objektivno finansijski položaj Društva, te rezultate njegovog poslovanja i novčanih tokova, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Društva, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim izvještajnim okvirom i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremanje finansijskih izvještaja na konceptu vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Društvo nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnje finansijske izvještaje Društva. Nadzorni odbor je dužan da odobri godišnje finansijske izvještaje, te ih podnese Skupštini Društva na usvajanje.

Finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2020., prikazani na stranama od 8 do 50, odobreni su od strane Uprave dana 29. aprila 2021. godine za podnošenje Nadzornom odboru.

U ime i za račun Društva:

Fahrudin Salihović
Direktor

Senada Čorhodžić
Šef sektora računovodstva

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima društva Pivara d.d. Tuzla:

Naše mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji u svim značajnim aspektima prikazuju realno i objektivno finansijski položaj Pivara d.d. Tuzla („Društvo“) na dan 31. decembra 2020. godine, kao i rezultate poslovanja i novčane tokove Društva za godinu završenu na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Predmet revizije

Finansijski izvještaji Društva obuhvataju:

- izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2020. godine;
- izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za godinu završenu na taj dan;
- izvještaj o promjenama u kapitalu za godinu završenu na taj dan;
- izvještaj o novčanim tokovima za godinu završenu na taj dan; i
- napomene uz finansijske izvještaje, koji uključuju značajne računovodstvene politike i druga objašnjenja.

Osnova za mišljenje

Našu reviziju obavili smo u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (MRevS). Naše odgovornosti u skladu s tim standardima detaljnije su opisane u sekciji Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da osiguraju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Nezavisnost

Nezavisni smo u odnosu na Društvo u skladu sa Kodeksom etičkog ponašanja za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standard za nezavisnost) izdatim od strane Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeks), kao i etičkim zahtjevima Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ispunili smo i naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa IESBA Kodeksom i etičkim zahtjevima Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ostala pitanja

Reviziju finansijskih izvještaja Društva za godinu završenu 31. decembra 2019. obavio je drugi nezavisni revizor, koji je dana 19. februara 2020. godine izdao nemodifikovano mišljenje na ove finansijske izvještaje.

Naš pristup reviziji

Pregled

Značajnost

- Ukupna značajnost za finansijske izvještaje Društva: 266 hiljada , Konvertibilnih maraka Bosne i Hercegovine („BAM“), a što predstavlja 1% ukupnih prihoda Društva.

Ključna pitanja revizije

- Očekivani kreditni gubici za potraživanja od kupaca i ostalu finansijsku imovinu po amortizovanom trošku

---

Kao dio kreiranja naše revizije, utvrdili smo značajnost i procijenili rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima. Konkretno, razmatrali smo područja subjektivnih procjena Uprave, kao što su, na primjer, značajne računovodstvene procjene koje uključuju pretpostavke i uzimaju u obzir buduće događaje koji su inherentno neizvjesni. Kao i kod svake revizije, obavili smo također i postupke vezano za rizik od zaobilaženja internih kontrola od strane Uprave, uključujući između ostalog i analizu da li postoje dokazi koji bi upućivali na pristranost koja predstavlja rizik značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prevare.

Prilagodili smo obim revizije sa ciljem da obezbjedimo primjenu dovoljnih procedura za potrebe izražavanja mišljenja o finansijskim izvještajima kao cjelini, pri čemu smo vodili računa o strukturi Društva, računovodstvenim procesima i sistemima kontrola, kao i djelatnosti u kojoj Društvo posluje.

Značajnost

Na obim naše revizije uticalo je primjena načela značajnosti. Revizija je kreirana na način da se stekne razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže značajna pogrešna prikazivanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati kao posljedica prevare ili greške. Pogrešna prikazivanja se smatraju značajnim ukoliko se opravdano može očekivati da bi ona mogla, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke donesene na osnovu finansijskih izvještaja.

Na osnovu naše profesionalne prosudbe, definisali smo određene kvantitativne pragove značajnosti, kao i nivo opšte značajnosti na nivou Društva za finansijske izvještaje kao cjelinu, kao što je prikazano u tabeli niže. Oni su nam, uz kvalitativne faktore, pomogli u određivanju obima revizije, vrste, vremenskog okvira i obima revizijskih procedura, kao i utvrđivanju efekata pogrešnih prikazivanja, ukoliko postoje, pojedinačno ili zbirno, na finansijske izvještaje kao cjelinu.

Nivo opšte značajnosti na nivou Društva	266 hiljada BAM
Osnova za definisanje	1% od ukupnog prihoda
Obrazloženje za primijenjeni nivo značajnosti	Društvo je profitno orijentisano. Ipak, smatramo da je primarna orijentacija Društva da uveća tržišni udio u veoma konkurentnom okruženju. Na temelju toga, revizorski tim je odlučio upotrijebiti drugu uobičajenu mjeru uspješnosti - ukupne prihode kao osnovu za značajnost. Izabrali smo 1% što je u skladu sa kvantitativnim pragom značajnosti za primijenjenu osnovu za utvrđivanje značajnosti.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila od najvećeg značaja prilikom obavljanja naše revizije finansijskih izvještaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, kao i pri formiranju našeg mišljenja, te o njima ne izražavamo posebno mišljenje.

Ključna pitanja revizije

Očekivani kreditni gubici za potraživanja od kupaca i ostale finansijsku imovinu po amortizovanom trošku

Pogledati napomenu 3.15 „Pregled značajnih računovodstvenih politika – Finansijski instrumenti“, napomenu 4.1.5 „Ključne računovodstvene procjene i prosudbe“, napomenu 7.1 „Finansijska imovina po amortizovanom trošku – potraživanja od kupaca“ i napomenu 7.2 „Finansijska imovina po amortizovanom trošku – ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku“ uz finansijske izvještaje.

Na dan 31. decembra 2020. godine, knjigovodstvena vrijednost potraživanja od kupaca iznosi 1.748 hiljada BAM što predstavlja 4,69% ukupne imovine Društva, pri čemu bruto knjigovodstvena vrijednost iznosi 1.793 hiljade BAM, a ispravka vrijednosti za kreditne gubitke iznosi 45 hiljada BAM.

Na dan 31. decembra 2020. godine, knjigovodstvena vrijednost ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku iznosi 689 hiljada BAM što predstavlja 1,85% ukupne imovine Društva, pri čemu bruto knjigovodstvena vrijednost iznosi 955 hiljade BAM, a ispravka vrijednosti za kreditne gubitke iznosi 266 hiljada BAM.

Za potraživanja od kupaca, Društvo primjenjuje pojednostavljeni pristup dozvoljen po MSFI 9 i mjeri očekivane kreditne gubitke uslijed umanjavanja vrijednosti tokom perioda trajanja ugovora, a od početnog priznavanja potraživanja. Prema pojednostavljenom pristupu, ispravka vrijednosti se mjeri primjenom očekivanih stopa kreditnih gubitaka prilagođenih na način da odražavaju trenutne i buduće informacije o makroekonomskim faktorima, a koji imaju uticaja na sposobnost kupaca da izmiruju potraživanja.

Za ostalu finansijsku imovinu po amortizovanom trošku, očekivani kreditni gubici se računaju na bazi diskontovanih budućih novčanih tokova prilagođenih na način da odražavaju trenutne i buduće informacije o makroekonomskim faktorima, a koji imaju uticaja na sposobnost dužnika da izmiruju potraživanja.

Fokusirali smo se na ovo područje zbog veličine potraživanja od kupaca i ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku, kao i zbog značajne prosudbe od strane Uprave pri utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka po MSFI 9.

Kako smo pristupili ključnim pitanjima revizije

Dobili smo razumijevanje procesa Društva za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka.

Ocjenili smo i testirali (na bazi uzorka) dizajn i operativnu efektivnost kontrola u vezi sa kalkulacijom i knjiženjem ispravke vrijednosti u računovodstvenoj evidenciji. Cilj ove kontrole je bio da da odredimo da li se možemo pouzdati u ovu kontrolu za potrebe revizije.

Testirali smo primjenu bilo koje specifične ispravke vrijednosti za kreditne gubitke, ukoliko su takve bile potrebne, na osnovu prosudbe Uprave.

Testirali smo matematičku tačnost kalkulacije očekivanih kreditnih gubitaka i istorijskih stopa gubitka po osnovu provjere njihove osnove – kretanja potraživanja od kupaca i stvarnih kreditnih gubitaka, za sve vremenske intervale.

Testirali smo podatke i izvore podataka koji su se koristili u utvrđivanju stope oporavka uključujući makroekonomske podatke kao što su indeks potrošačkih cijena, BDP, zaposlenost i nezaposlenost.

Izvršili smo analizu naknadnih događaja pri čemu smo se osvrnuli na prethodne procjene Uprave u vezi sa ispravkom vrijednosti.

Za informacije o budućim kretanjima korištene od strane Društva, obavili smo razgovore sa odgovornim osobama iz računovodstva i ocijenili smo razumnost korištenih pretpostavki poredeći iste sa internim i javno dostupnim informacijama. Informacije o budućim kretanjima predstavljaju procjenu Uprave u pogledu dodatne margine konzervativnosti dodate na stope gubitka na osnovu trenutnog ekonomskog okruženja, uzrokovanog pandemijom COVID-19.

Testirali smo izračun historijskih stopa gubitaka za sve vremenske intervale.

Testirali smo matematičku tačnost izračuna očekivanih budućih diskontovanih novčanih tokova i očekivanih kreditnih gubitaka za ostalu finansijsku imovinu po amortizovanom trošku.

Ocjenili smo razumnost diskontne stope koja se koristi za diskonovanje očekivanih budućih novčanih tokova.

Potvrdili smo kompletnost i tačnost relevantnih objava u finansijskim izvještajima.

Ocjenili smo procjene Uprave u kontekstu trenutnog ekonomskog okruženja pod uticajem COVID-19 pandemije.

Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinitu i fer prezentaciju u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i za one interne kontrole za koje Uprava utvrdi da su neophodne za sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajno pogrešno prikazivanje, nastalo bilo uslijed prevare ili greške.

Prilikom pripreme finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenu sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, za objavljivanje okolnosti vezanih uz vremensku neograničenost poslovanja, ako je to primjenjivo, te za korištenje vremenske neograničenosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako Uprava namjerava likvidirati Društvo ili prestati sa poslovanjem ili nema realnu alternativu nego da to učini.

Nadzorni odbor je odgovoran za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su da dobijemo razumno uvjerenje o tome da li finansijski izvještaji u cjelini ne sadrže značajno pogrešno prikazivanje, nastalo bilo uslijed prevare ili greške, te da izdamo revizorski izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa MRevS uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje, ako ono postoji. Pogrešna prikazivanja mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim, pojedinačno ili zbirno, ako se može razumno očekivati da utiču na ekonomske odluke korisnika donesenih na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa MRevS, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, nastalog bilo uslijed prevare ili greške, kreiramo i sprovodimo revizijske procedure kao odgovor na spomenute rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji predstavljaju dovoljan i adekvatan osnov za izražavanje mišljenja. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prevare veći je od rizika neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed greške, budući da prevara može uključiti tajne sporazume, falsifikovanje, namjerne propuste, pogrešno prikazivanje podataka ili zaobilaženje sistema internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo kreirali revizijske procedure koje su primjerene u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti sistema internih kontrola Društva.
- Ocjenjujemo adekvatnost primijenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procjena i objavljivanja izvršenih od strane Uprave.
- Donosimo zaključak o adekvatnosti primjene koncepta vremenske neograničenosti poslovanja kao računovodstvene osnove od strane Uprave, i na osnovu pribavljenih revizijskih dokaza, donosimo zaključak o tome da li postoji značajna neizvjesnost u pogledu događaja, odnosno stanja koji može da podstakne značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ukoliko zaključimo da postoji visok stepen neizvjesnosti, dužni smo da u našem revizorskom izvještaju skrenemo pažnju na odgovarajuća objavljivanja u finansijskim izvještajima, odnosno da, u slučaju neadekvatnih objavljivanja, modifikujemo naše mišljenje. Zaključke donosimo na osnovu revizijskih dokaza pribavljenih do datuma našeg revizorskog izvještaja. Ipak, budući događaji, odnosno stanja mogu dovesti do toga da Društvo prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.

- Ocjenjujemo sveukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objavljivanja da li finansijski izvještaji prikazuju transakcije i događaje na način koji obezbjeđuje realnu i objektivnu prezentaciju.

Između ostalog, mi komuniciramo s Nadzornim odborom o planiranom obimu i vremenu revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući bilo kakve značajne nedostatke sistema internih kontrola uočene tokom naše revizije.

Mi, također, dajemo izjavu Nadzornom odboru da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti, te da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se razumno može smatrati da utiču na nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o odgovarajućim mjerama zaštite.

Između pitanja o kojima se komunicira s Nadzornim odborom, mi određujemo ona pitanja koja su od najvećeg značaja za reviziju finansijskih izvještaja za tekući period i koja, shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Ova pitanja su opisana u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakonska regulativa ne dopušta njihovo javno objavljivanje, ili kada, u izuzetno rijetkim slučajevima, utvrdimo da spomenuta pitanja ne treba objavljivati u našem revizorskom izvještaju, jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice objavljivanja nadmašile koristi javnog interesa od takve objave.

Partner na projektu revizije, nakon koje revizor izdaje Izvještaj nezavisnog revizora je Emmanuel Koenig.

Za i u ime PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Mirza Bihorac
Direktor i ovlaštteni revizor

29. april 2021. godine

PIVARA d.d. Tuzla
Izveštaj o finansijskom položaju
na dan 31. decembra 2020. godine

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

	Napomena	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
IMOVINA			
Dugotrajna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	5	27.490	28.251
Imovina s pravom korištenja		195	225
Nematerijalna imovina		31	5
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	7.2	694	10
		28.410	28.491
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	8	5.857	6.814
Potraživanja od kupaca	7.1	1.792	1.569
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	7.2	3	1.051
Ostala imovina i potraživanja	9	217	258
Finansijska imovina po FVDG	6	832	797
Novac i novčani ekvivalenti	7.3	223	164
		8.924	10.653
UKUPNO IMOVINA		37.334	39.144
OBAVEZE			
Dugotrajne obaveze			
Obaveze po uzetim kreditima	9.1	-	10.064
Obaveze po osnovu najмова	9.2	175	203
Rezervisanja	10	181	263
		356	10.530
Kratkotrajne obaveze			
Obaveze prema dobavljačima	9.4	1.074	2.036
Ugovorne obaveze	9.5	190	171
Obaveze po uzetim kreditima	9.1	10.035	3.823
Obaveze po osnovu najмова	9.2	28	27
Ostale obaveze	11	624	784
		11.951	6.841
UKUPNO OBAVEZE		12.264	17.371
KAPITAL			
Dionički kapital	12	14.634	14.634
Zakonske rezerve		3.658	846
Zadržana dobit		6.735	6.293
UKUPNO KAPITAL		25.027	21.773
UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE		37.334	39.144

Napomene na stranama 12 do 50 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

PIVARA d.d. Tuzla
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti
na dan 31. decembra 2020. godine

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

	Napomena	2020.	2019.
Prihodi iz ugovora s kupcima	13	24.620	27.415
Troškovi prodatih proizvoda	14	(15.408)	(15.885)
Troškovi prodane robe		(81)	(77)
		9.131	11.453
Promjene u zalihama gotovih proizvoda i proizvodnje u toku		(279)	99
Neto otpuštanja gubitaka/(gubici) od umanjenja vrijednosti finansijske imovine	16	106	(17)
Opšti i administrativni troškovi	15	(5.443)	(5.997)
Ostali prihodi	17	339	435
Ostali rashodi	18	(246)	(350)
		(5.523)	(5.830)
Operativna dobit		3.608	5.623
Finansijski prihodi		15	-
Finansijski rashodi		(283)	(397)
Dobit prije oporezivanja		3.340	5.226
Porez na dobit	19	(267)	(604)
DOBIT		3.073	4.622
Ostala sveobuhvatna dobit			
<i>Stavke koje mogu biti reklasifikovane u dobit ili gubitak</i>		-	-
<i>Stavke koje neće biti reklasifikovane u dobit ili gubitak</i>		-	-
		-	-
UKUPNA SVEOBUH VATNA DOBIT		3.073	4.622
Zarada po dionici za dobit koja pripada običnim dioničarima:			
Osnovna zarada po dionici		2,19	3,30
Razrijeđena zarada po dionici		2,19	3,30

Napomene na stranama 12 do 50 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

PIVARA d.d. Tuzla
Izveštaj o promjenama na kapitalu
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2019.	14.634	12	2.505	17.151
Dobit za godinu	-	-	4.622	4.622
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	4.622	4.622
Prenos	-	834	(834)	-
Stanje na dan 31. decembra 2019.	14.634	846	6.293	21.773
Dobit za godinu	-	-	3.073	3.073
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	3.073	3.073
Prenos	-	2.812	(2.812)	-
Korekcije na kapitalu	-	-	181	181
Stanje na dan 31. decembra 2020.	14.634	3.658	6.735	25.027

Napomene na stranama 12 do 50 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

PIVARA d.d. Tuzla
Izveštaj o novčanim tokovima
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

	Napomena	2020.	2019.
Novčani tok iz operativnih aktivnosti			
Dobit prije oporezivanja		3.340	5.226
<i>Usklađenja za:</i>			
Amortizacija		2.787	2.466
Gubitak/(Dobit) od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme, neto	17, 18	14	(33)
Efekti promjene fer vrijednosti instrumenata kapitala po FVDG (Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku, neto	17	(35)	(61)
	16	(145)	43
Ispravka vrijednosti za gubitke od potraživanja od kupaca, neto	16	12	16
Ispravka vrijednosti/(Otpuštanje) za gubitke od potraživanja po pozajmicama, neto	16	27	(42)
Viškovi, manjkovi, otpisi i prilagođavanje vrijednosti zaliha, neto	17, 18	84	241
Otpisane obaveze	17	(54)	(156)
Otpis potraživanja od kupaca	18	2	11
Otpuštanje rezervisanja, neto	10	(32)	(10)
Prihodi od kamata i finansijskog najma priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku		15	-
Finansijski rashodi priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku		283	397
<i>Promjene u obrtnom kapitalu</i>			
Smanjenje/(Povećanje) zaliha		873	(731)
Povećanje potraživanja od kupaca		(237)	(434)
Smanjenje ostale imovine i potraživanja		21	2.332
Smanjenje obaveza prema dobavljačima		(908)	(170)
Povećanje/(Smanjenje) ostalih obaveza		21	(302)
Povećanje ugovornih obaveza		19	171
Smanjenje rezervisanja	10	(50)	-
Plaćeni porez na dobit		(259)	(710)
Neto novčani tok koji je generisan u poslovnim aktivnostima		5.778	8.254
Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti			
Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme	5	(2.036)	(5.515)
Nabavke nematerijalne imovine		(29)	(6)
Prilivi od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		29	89
Prilivi po datim kreditima		501	366
Naplata kamate po datim kreditima		(15)	-
Neto novčani tok koji je korišten u ulagačkim aktivnostima		(1.550)	(5.066)
Novčani tok iz finansijskih aktivnosti			
Otplata glavnice uzetih kredita		(3.852)	(2.738)
Otplata kamate po uzetim kreditima		(290)	(382)
Otplata glavnice po najmovima		(18)	(15)
Otplata kamate po najmovima		(9)	(10)
Neto novčani tok koji je korišten u finansijskim aktivnostima		(4.169)	(3.145)
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata		59	41
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	7.3	164	123
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	7.3	223	164

Napomene na stranama 12 do 50 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

1. Opće informacije

PIVARA d.d. Tuzla („Društvo“) je osnovano 30. aprila 1991. godine na osnovu rješenja Kantonalnog suda u Tuzli broj U/I – 797/91.

Osnovne poslovne aktivnosti Društva su proizvodnja piva, slada i bezalkoholnih pića, trgovina na veliko i malo, prijevoz dobara i obavljanje usluga.

Registrovana adresa Društva je Maršala Tita br. 163, 75000 Tuzla.

Na dan 31. decembra 2020. godine, Društvo je imalo 209 zaposlenih (2019.: 226 zaposlenih).

Uprava

Fahrudin Salihović, direktor

Nadzorni odbor

Amina Gutić, predsjednik od 9. jula 2020. godine
Sabrudin Hadžiabdić, predsjednik do 9. jula 2020. godine
Edina Hukić, član
Fuad Rahmanović, član

Odbor za reviziju

Nela Kunosić, predsjednik od 9. jula 2020. godine
Nađa Pušonjić, predsjednik do 9. jula 2020. godine
Alma Pejić, član
Sabina Arapčić, član

2. Osnova za pripremu finansijskih izvještaja

2.1 Izveštajni okvir

Zasebni finansijski izvještaji Društva pripremljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine, broj 83/09). Prema Zakonu o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine, standardi finansijskog izvještavanja koji se primjenjuju u Federaciji Bosne i Hercegovine („FBIH“) su Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“) i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI“) usvojeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („IASB“), koji su zvanično prevedeni i objavljeni na lokalnom jeziku od strane ovlaštenog računovodstvenog tijela.

Društvo primjenjuje sve MSFI sa izmjenama i interpretacijama usvojenim od strane IASB-a i Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje, kao i sve povezane interpretacije, prateće instrukcije, objašnjenja i vodiče, isključujući procjenu uticaja neobjavljenih novih računovodstvenih standarda (koji nisu obavezni za period izvještavanja koji završava 31. decembra 2020.) na Društvo u trenutnom ili budućim periodima izvještavanja i na predvidljive buduće transakcije.

2.2 Vremenska neograničenost poslovanja

Finansijski izvještaji pripremljeni su pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja što podrazumijeva da će Društvo biti sposobno realizovati potraživanja i podmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

Na dan 31. decembra 2020. godine, kratkoročne obveze Društva premašuju iznos kratkoročnih potraživanja za 2.234 hiljade BAM. Također, Društvo ima obvezu po uzetom kreditu prema Sberbank BH d.d. Sarajevo u iznosu od 10.035 hiljada BAM, a koji dopijeva u toku 2021. godine.

Društvo je dobilo pismo podrške od većinskog vlasnika Bingo d.o.o. export-import Tuzla datirano na 22. april 2021. godine u kome se navodi da Bingo d.o.o. export-import Tuzla potvrđuje da će osigurati da Društvo ispunjava sve svoje finansijske i ugovorne obveze u trajanju od najmanje 12 mjeseci od datuma na koji su finansijski izvještaji potpisani. Na osnovu toga, finansijski izvještaji su pripremljeni od strane Uprave Društva na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumijeva da će Društvo nastaviti sa poslovanjem u predvidivoj budućnosti bez namjere i neophodnosti likvidacije, prestanka trgovanja ili traženja zaštite od povjerilaca u skladu sa zakonima i regulativama. Shodno tome, imovina i obaveze su evidentirane na osnovu pretpostavke da će Društvo moći da realizuje svoju imovinu i da izvrši svoje obaveze kroz normalan tok poslovanja.

2.3 Načelo historijskog troška

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška, osim za određenu finansijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti.

2.4 Mjerenje fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila za prodaju ili bi bila plaćena za prijenos obaveza u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja, bez obzira na to je li ta cijena direktno uočljiva ili procijenjena koristeći drugu tehniku procjene vrijednosti. U procjeni fer vrijednosti imovine ili obaveza, Društvo uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveza kada bi učesnici na tržištu uzeli u obzir ove karakteristike kod određivanja cijene imovine ili obaveza na datum mjerenja.

Fer vrijednost imovine ili obaveze mjeri se koristeći pretpostavke koje bi primjenjivali učesnici na tržištu prilikom definisanja cijene imovine ili obaveze, pretpostavljajući da učesnici na tržištu djeluju u njihovom ekonomskom interesu.

2. Osnova za pripremu finansijskih izvještaja (nastavak)

2.4 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

Mjerenje fer vrijednosti nefinansijske imovine uzima u obzir sposobnost učesnika u tržištu da generiše ekonomske benefite koristeći imovinu na najveći i najbolji mogući način ili prodajući je drugom učesniku na tržištu koje će na taj isti način koristiti tu imovinu.

Društvo koristi metode procjene koje su prikladne u datim okolnostima i za koje je dostupna dovoljna količina podataka da bi se izmjerila fer vrijednost, maksimalno povećavajući upotrebu svih relevantnih uočljivih ulaznih jedinica i minimizirajući upotrebu neuočljivih ulaznih jedinica.

Sva imovina i obaveze za koje je izmjerena ili opisana fer vrijednost u finansijskom izvještaju kategorisana je unutar hijerarhije fer vrijednosti. Hijerarhija na osnovu najnižeg nivoa ulaznih jedinica koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti, je opisana kako slijedi i to:

2.4 Mjerenje fer vrijednosti

- Nivo 1 – kotirane (nekorigovane) cijene na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze;
- Nivo 2 – tehnike vrednovanja kod kojih je najniži nivo ulaznih podataka, koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti, direktno ili indirektno uočljiv; i
- Nivo 3 – tehnike vrednovanja kod kojih je najniži nivo ulaznih podataka, koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti, neuočljiv.

Za imovinu i obaveze koje se priznaju u finansijskim izvještajima po fer vrijednosti na trajnoj osnovi, Društvo utvrđuje postoje li prenosi između nivoa u hijerarhiji ponovnom procjenom kategorizacije (na osnovu najnižeg nivoa ulaznih podataka koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti u cjelini) na kraju svakog izvještajnog perioda.

Dodatne informacije o pretpostavkama u mjerenju fer vrijednosti sadržane su u sljedećim napomenama:

- Napomena 23.4 – finansijski instrumenti.

2.5 Novi i izmijenjeni standardi, usvojeni od strane Društva

Društvo je po prvi put primijenilo sljedeće nove i revidirane standarde i izmjene, kao i interpretacije, za godišnji izvještajni period koji počinje 1. januara 2020. godine:

- Izmjene Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje
- Definisane posla/poslovne aktivnosti – Izmjene MSFI 3
- Definisane značajnosti – Izmjene MRS 1 i MRS 8
- Reforma kamatne stope koja se koristi kao referenca – Izmjene MSFI 9, IAS 39 i MSFI 7.

Ove izmjene nisu imale uticaja na iznose priznate u prethodnim periodima i ne očekuje se da će značajno uticati na trenutni ili buduće periode.

2. Osnova za pripremu finansijskih izvještaja (nastavak)

2.6 Objavljeni standardi koji još uvijek nisu stupili na snagu

Objavljeni su određeni novi računovodstveni standardi i tumačenja, koji nisu obavezni za period izvještavanja koji završava 31. decembra 2020. i koji nisu bili ranije usvojeni od strane Društva:

- Prodaja ili unos u imovini između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata – Izmjene MSFI 10 i MRS 28 (izdato 11. septembra 2014. godine i stupa na snagu za godišnje periode koji počinju na ili nakon datuma koji utvrdi IASB).
- MSFI 17: „Ugovori o osiguranju“ (izdato 18. maja 2017.) i izmjene MSFI 17 i MSFI 4 (izdato 25. juna 2020.) - svi na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023.
- Klasifikacija obaveze kao kratkotrajne ili dugotrajne - Izmjene MRS 1 (izdato 23. januara 2020. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023.)
- Prilivi prije namjeravane upotrebe, Štetni i ugovori - troškovi ispunjavanja ugovora, Referenca na Konceptualni okvir - izmjene uskog obima MRS 16, MRS 37 i MSFI 3 i Godišnja poboljšanja MSFI 2018-2020 - izmjene MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41 (izdato 14. maja 2020. i na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.)
- Koncesije za najamnine u vezi s Covid-19 - Izmjene MSFI 16 (izdato 28. maja 2020. i za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. juna 2020.)
- Reforma referentne kamatne stope (IBOR) - faza 2 izmjene MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16 (izdato 27. avgusta 2020. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021.).

Od ovih standarda se ne očekuje da imaju značajan uticaj na Društvo u trenutnom ili budućim periodima izvještavanja i na predvidljive buduće transakcije.

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

3. Sažetak računovodstvenih politika

3.1 Uporedni podaci

Finansijski izvještaji uključuju uporedne podatke za godinu završenu 31. decembra 2019.

3.2 Funkcionalna valuta i valuta prezentacije

Finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama (BAM), obzirom da je to funkcionalna valuta Društva. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 BAM).

3.3 Strane valute

Transakcije u valutama koje nisu BAM se početno evidentiraju po kursu koji važi na dan transakcije.

Monetarna imovina i obaveze denominirane u takvim valutama preračunavaju se po stopama koje važe na datum izvještajnog perioda.

Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti koje su denominirane u stranim valutama ponovo se preračunavaju po kursu važećem na dan kada je utvrđena fer vrijednost.

Nemonetarne stavke denominirane u stranim valutama koje se mjere po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovo.

Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u izvještaj o dobiti ili gubitku u periodu u kojem su nastali. Bilo koji efekat preračunavanja unutar dobitaka ili gubitaka od nemonetarne imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, biti će priznat kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

3.4 Prihodi iz ugovora sa kupcima

Prihodi nastaju tokom redovnog poslovanja Društva. Prihod se mjeri u iznosu cijene transakcije. Cijena transakcije je iznos naknade za koju Društvo očekuje da ima pravo u zamjenu za prenos kontrole nad obećanim proizvodima/robom ili uslugama kupcu, isključujući iznose naplaćene u ime trećih strana. Društvo priznaje prihod kada prenese kontrolu nad proizvodom/robom ili uslugom kupcu.

3.4.1 Prodaja proizvoda/robe – veleprodaja

Društvo proizvodi i prodaje pivo i druga bezalkoholna pića na veleprodajnom tržištu. Prodaja se priznaje nakon što je kontrola nad proizvodima prenesena, a to je kada su proizvodi isporučeni kupcu, te kupac ima potpunu diskreciju nad kanalom i cijenom za prodaju proizvoda, i ne postoji neispunjena obaveza koja bi mogla uticati na prihvaćanje proizvoda od strane kupca. Dostava se smatra izvršenom kada su proizvodi isporučeni na određenu lokaciju, rizici zastarjelosti i gubici preneseni na kupca, bilo da je kupac prihvatio proizvode u skladu sa ugovorom, odredbe o prihvaćanju su istekle ili Društvo ima objektivan dokaz da su svi kriteriji za prihvaćanje zadovoljeni.

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.4 Prihodi iz ugovora sa kupcima (nastavak)

3.4.1 Prodaja proizvoda/robe – veleprodaja (nastavak)

Proizvodi i roba se često prodaju sa retrospektivnim popustima na količinu, na osnovu ukupne prodaje u periodu od 12 mjeseci. Prihod od ovih prodaja priznaje se na osnovu cijena navedenih u ugovoru, umanjeno za procijenjene popuste na količinu. Akumulirano iskustvo se koristi da se procijene i izračunaju popusti, koristeći metodu očekivane vrijednosti, a prihod se priznaje samo do nivoa na kojem je vrlo vjerovatno neće doći do značajnog poništenja. Obaveza za refundiranje (uključena u ostale obaveze) priznata je za očekivane popuste koji se odobravaju kupcu u vezi sa prodajom ostvarenom do kraja izvještajnog perioda. Nijedan element finansiranja ne smatra se prisutnim, jer je prodaja ostvarena s rokom plaćanja od 10 do 60 dana, što je u skladu sa tržišnom praksom. Obaveza Društva da popravi ili zamijeni oštećene proizvode pod standardnim uslovima garancije se priznaje kao rezervisanje.

Rezervisanje za buduće zahtjeve po garancijama predstavlja najbolju procjenu iznosa koji klijenti može zahtijevati, uzimajući u obzir količinu i kvalitet prodate robe/proizvoda.

Potraživanje se priznaje kada se proizvodi/roba isporuče obzirom da je u tom trenutku naknada bezuslovna i budući da se zahtijeva samo protok vremena prije nego plaćanje postane dospjelo.

Ukoliko kupcu budu isporučeni proizvodi od strane Prodavca koji se ne mogu dalje distribuirati zbog oštećenja nastalih u procesu proizvodnje, skladištenja ili distribucije, Društvo odobrava zamjenu takve robe za robu koja nije oštećena, na vlastiti teret, ukoliko kupac obavijesti Društvo o navedenom u pisanom obliku u periodu od 24 sata od momenta dostave. Društvo odobrava fizičku zamjenu proizvoda koji je pred istek roka trajanja, samo u slučaju pismene obavijesti kupca o isteku roka dostavljene Društvu u roku do maksimalno 45 dana prije isteka roka trajanja naznačenog na artiklu.

Društvo koristi svoje akumulirano historijsko iskustvo za procjenu broja povrata na nivou portfelja primjenom metode očekivane vrijednosti. Pošto je broj proizvoda/robe koji se vraćaju godinama stabilan, vrlo je verovatno da neće doći do značajnog poništenja u kumulativno priznatom prihodu. Validnost ove pretpostavke i procijenjeni iznos povrata se ponovno procjenjuju na svaki izvještajni datum.

Za proizvode/robu za koje se očekuje da budu vraćeni, Društvo koriguje prihode i priznaje obavezu za refundiranje (uključenu u ostale obaveze). Pravo na povrat imovine uključeno u ostalu imovinu i potraživanja (i odgovarajuće ispravke troškova prodaje) također se priznaju kao pravo na dobijanje proizvoda/robe nazad od kupca.

Ako Društvo pruži dodatne usluge kupcu nakon što je prenešena kontrola nad proizvodom/robom, prihod od takvih usluga se smatra posebnom izvršivom obavezom i priznaje se tokom vremena pružanja usluga.

3.4.2 Prodaja proizvoda/robe – maloprodaja

Društvo upravlja lancem maloprodajnih objekata koji se bave prodajom piva i drugih bezalkoholnih pića. Prihod od prodaje proizvoda/robe priznaje se kada Društvo proda proizvod/robu kupcu.

Plaćanje cijene transakcije dopijeva odmah, odnosno u momentu kada kupac kupi proizvod ili robu u prodavnici i preuzme isporuku.

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.4 Prihodi iz ugovora sa kupcima (nastavak)

3.4.2 Prodaja proizvoda/robe – maloprodaja (nastavak)

Ako Društvo pruži dodatne usluge kupcu nakon što je prenešena kontrola nad proizvodom/robom, prihod od takvih usluga se smatra posebnom izvršivom obavezom i priznaje se tokom vremena pružanja usluga

3.4.3 Komponente finansiranja

Društvo ne očekuje da će imati bilo kakve ugovore gdje period od transfera obećanih dobara ili usluga kupcima i plaćanja od strane kupaca, prelazi jednu godinu. Shodno tome, Društvo ne prilagođava nijednu transakcijsku cijenu za vremensku vrijednost novca.

3.5 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po trošku umanjenom za ispravku vrijednosti i eventualno priznate gubitke uslijed umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane sa dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Za kvalifikovana sredstva, trošak nabavke uključuje i troškove pozajmljivanja kapitalizirane u skladu sa računovodstvenom politikom Društva.

Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene, te investicijskog održavanja manjeg obima, priznaju se kao rashod kad su nastali.

Imovina u izgradnji, koje se gradi u svrhu pružanja usluga ili administrativne svrhe, iskazane su po trošku nabavke umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja. Takva imovina se reklasifikuje na odgovarajuće kategorije nekretnina, postrojenja i opreme nakon što je dovršena i spremna za namjeravanu upotrebu.

Dobici i gubici temeljem rashodovanja ili otuđenja sredstva utvrđuju se kao razlika između iznosa priliva od prodaje i knjigovodstvenog iznosa sredstva, i priznaju se u izvještaju o dobiti ili gubitku u periodu u kojem su nastali.

Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva, koristeći linearnu metodu obračuna kako slijedi:

	2020.	2019.
Građevine	20 do 77 godina (1.30% - 5%)	20 do 77 godina (1.30% - 5%)
Postrojenja i oprema	5 do 17 godina (6% - 20%)	5 do 17 godina (6% - 20%)
Transportna sredstva	5 do 20 godina (5% - 20%)	5 do 20 godina (5% - 20%)
Namještaj, uređaji i aparati	5 do 25 godina (4% do 20%)	5 do 25 godina (4% do 20%)

Društvo preispituje procijenjeni vijek upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda.

Zemljište se ne amortizuje.

Amortizacija se klasifikuje u izvještaju o dobiti ili gubitku na osnovu funkcije nekretnina, postrojenja i opreme.

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.6 Nematerijalna imovina

Zasebno nabavljena nematerijalna imovina, na početnom priznavanju, mjeri se po trošku. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna imovina se iskazuje po trošku umanjenom za ispravku vrijednosti i eventualno priznate gubitke uslijed umanjenja vrijednosti.

Nematerijalna imovina se amortizuje tokom svog korisnog ekonomskog vijeka upotrebe i procjenjuje za umanjene vrijednosti kadgod postoje naznake da vrijednost nematerijalnog sredstva može biti umanjena.

Amortizacija se obračunava linearno, kako slijedi:

	2020.	2019.
Softver	5 godina (20%)	5 godina (20%)
Licence	5 godina (20%)	5 godina (20%)

Period i metoda amortizacije su preispituju barem na kraju svakog izvještajnog perioda. Promjene u očekivanom vijeku upotrebe ili u očekivanom načinu korištenja budućih ekonomskih koristi ugrađenih u sredstvu smatraju se modifikacijama u periodu ili metodi amortizacije, i tretiraju se kao promjene u računovodstvenim procjenama. Trošak amortizacije nematerijalne imovine priznaje se u izvještaju o dobiti ili gubitku u kategoriji troška koja je konzistentna sa funkcijom nematerijalne imovine.

3.7 Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine, izuzimajući zalihe

Na svaki datum izvještajnog perioda Društvo preispituje da li postoje naznake da je došlo do umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine. Ako postoje takve naznake, ili ako ukoliko se zahtijeva godišnje testiranje na umanjene vrijednosti, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos sredstva. Zavisno koji iznos je veći, nadoknadivi iznos sredstva je ili fer vrijednost sredstva ili upotrebna vrijednost sredstva. Nadoknadivi iznos se utvrđuje za individualno sredstvo, osim ukoliko to sredstvo ne generiše novčane tokove koji su većim dijelom nezavisni od onih generisanih od drugih sredstava ili grupe sredstava. Kada knjigovodstveni iznos sredstva premašuje nadoknadivi iznos, smatra se da je vrijednost sredstva umanjena i ista se otpisuje od nadoknadivog iznosa.

Za potrebe procjene upotrebne vrijednosti, procijenjeni budući novčani tokovi diskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo. Mjerenje fer vrijednosti se vrši kako je opisano u Napomeni 2.4.

Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u izvještaju o dobiti ili gubitku u kategoriji troškova koja je konzistentna sa funkcijom sredstva čija je vrijednost umanjena.

Na datum izvještajnog perioda vrši se procjena kako bi se utvrdilo da li postoje naznake da prethodno priznati gubici od umanjenja više ne postoje ili je došlo do njihovog smanjenja. Ukoliko postoje takve naznake, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos sredstva/CGU. Prethodno priznati gubitak uslijed umanjenja vrijednosti se poništava samo ukoliko je došlo do promjene u pretpostavkama korištenim za utvrđivanje nadoknadive vrijednosti sredstva nakon priznanja zadnjeg gubitka vrijednosti. Poništavanje je ograničeno tako da knjigovodstvena vrijednost sredstva ne premašuje njegovu nadoknadivu vrijednost, niti njegovu knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena, nakon amortizacije, da nije priznat gubitak uslijed umanjenja vrijednosti u prethodnim godinama. Takvo poništavanje se priznaje u izvještaju o dobiti ili gubitku.

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.8 Zalihe

Zalihe se iskazuju po trošku ili neto utrživoj vrijednosti, zavisno o tome što je niže. Trošak obuhvata fakturnu cijenu robe i direktne troškove materijala. Trošak se utvrđuje primjenom metode ponderisanog prosječnog troška. Neto utrživa vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu cijenu umanjenu za vrijednost troškova prodaje i distribucije.

3.9 Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti uključuju novac u blagajni i novac na računima kod banaka.

3.10 Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja koji se mogu direktno pripisati sticanju, izgradnji ili proizvodnji kvalifikovanih sredstava, a što su sredstva koja nužno zahtijevaju značajan vremenski period za pripremu za namjeravanu upotrebu ili prodaju, dodaju se trošku tih sredstva, sve dok ta sredstva suštinski nisu spremna za njihovu namjenu ili prodaju.

Prihodi od ulaganja zarađeni privremenim ulaganjem određenih uzetih kredita do njihovog trošenja na kvalifikovano sredstvo oduzimaju se od troškova pozajmljivanja koji su prihvatljivi za kapitalizaciju.

Svi ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se u izvještaju o dobiti ili gubitku u periodu u kojem su nastali.

3.11 Najmovi

3.11.1 Društvo kao najmoprimac

Najmovi se priznaju kao imovina s pravom korištenja, kao i pripadajuće obaveze po osnovu najmovna, na dan kada je unajmljena imovina dostupna za upotrebu od strane Društva.

Imovina s pravom korištenja prezentovana je odvojeno u izvještaju o finansijskom položaju.

Na dan početka priznavanja, obaveze po osnovu najmovna mjere se u iznosu jednakom sadašnjoj vrijednosti fiksnih plaćanja najma za predmetnu imovinu s pravom korištenja (uključujući suštinski fiksna plaćanja), tokom trajanja najma, umanjena za sva potraživanja za podsticaje za najam;

Plaćanja najma diskontuju se korištenjem kamatne stope koja se podrazumijeva u najmu, ako se ta stopa može lako odrediti, ili inkrementalne stope zaduživanja Društva.

Svako plaćanje najma raspoređuje se između obaveze i troškova finansiranja. Obaveze po osnovu najmovna naknadno se mjere primjenom metode efektivne kamate. Knjigovodstveni iznos obaveze ponovno se mjeri tako da odražava bilo kakvo preispitivanje, izmjenu najma ili revidirana suštinski fiksna plaćanja.

Trajanje najma je neotkazivi period otkazivanja najma; periodi obuhvaćeni opcijama za produženje i raskid najma uključuju se u trajanje najma samo ako je razumno izvjesno da će se najam produžiti ili neće biti otkazan.

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.11 Najmovi (nastavak)

3.11.1 Društvo kao najmoprimac (nastavak)

Imovina s pravom korištenja se početno mjeri po trošku koji se sastoji iz sljedećeg:

- iznos početnog mjerenja obaveze po osnovu najmova;
- bilo kakva plaćanja najma izvršena na ili prije datuma početka, umanjena za primljene poticaje za najam;
- bilo koji početni direktni troškovi;
- troškovi vraćanja u prvobitno stanje.

Naknadno, imovina s pravom korištenja mjeri se po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i eventualne akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti, te se prilagođava za ponovno mjerenje obaveze po osnovu najmova zbog ponovne procjene ili izmjena najma.

Imovina s pravom korištenja amortizuje se tokom vijeka trajanja sredstva ili trajanja najma, zavisno šta je kraće, linearnom metodom. Periodi amortizacije za imovinu s pravom korištenja su sljedeći:

- maloprodajni objekti s pravom korištenja 5 - 10 godina
- oprema s pravom korištenja 5 godina

Plaćanja povezana sa svim kratkotrajnim najmovima i određenim najmovima imovine niske vrijednosti priznaju se linearno kao trošak u izvještaju o dobiti ili gubitku. Društvo primjenjuje izuzeće za imovinu niske vrijednosti na nivou pojedinačnog najma, tj. za najmove kod kojih je imovina data u podnajam, imovina s pravom korištenja priznata je sa odgovarajućom obavezom po osnovu najma; za sve ostale najmove imovine niske vrijednosti, plaćanja najmova povezana s tim najmovima biće priznata kao trošak linearnom metodom, tokom trajanja najma.

Kratkotrajni najmovi predstavljaju najmove sa periodom najma od 12 mjeseci ili kraćim.

Imovina niske vrijednosti odnosi se na kopir aparat.

3.11.2 Društvo kao najmodavac

Najmovi u kojima Društvo ne prenosi sve rizike i koristi od vlasništva nad sredstvom klasifikuju su kao operativni najmovi. Prihod od najma se računa na linearnoj osnovi tokom perioda trajanja najma i uključen je u ostale prihode u izvještaju o dobiti ili gubitku. Početni direktni troškovi nastali u pregovorima i dogovorima uslova operativnog najma su dodaju knjigovodstvenom iznosu iznajmljene imovine i priznaju tokom perioda trajanja najma na isti način kao i prihodi od najma. Potencijalni najmovi priznaju se kao prihod u periodu u kojem se zarade.

3.12 Rezervisanja

Društvo priznaje rezervisanje ako ima sadašnju obavezu (pravnu ili izvedenu) koja je nastala temeljem prošlih događaja, ako postoji vjerovatnoća da će za podmirenje obaveze biti potreban odliv resursa, i ako se pouzadno može procijeniti iznos obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procjena naknade koja je potrebna za podmirenje sadašnje obaveze na datum izvještajnog perioda, uzimajući u obzir rizike i neizvjesnosti obaveza. Rezervisanja se otpuštaju samo za one troškove za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervisanje se otpušta.

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.13 Naknade zaposlenima

U ime svojih zaposlenih, Društvo plaća porez na dohodak, kao i doprinose za penziono, invalidsko, zdravstveno i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plate, koji su obračunavaju po zakonskim stopama tokom godine na bruto platu. Društvo plaća navedeni porez i doprinose u korist institucija Federacije Bosne i Hercegovine, na federalnom i kantonalnom nivou.

Nadalje, topli obrok, prijevoz i regres se plaćaju u skladu sa domaćim zakonskim propisima. Ovi troškovi su prikazani u izvještaju o dobiti ili gubitku u periodu u kojem su nastali troškovi plata

3.13.1 Otpremnine pri odlasku u penziju

U skladu sa lokalnim propisima, Društvo pravi rezervisanja za otpremnine pri odlasku u penziju u iznosu od 3 prosječne plate Federacije Bosne i Hercegovine prema posljednim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku isplaćene u mjesecu u kojem radnik ide u penziju. Otpremnina ne može biti veća od šest prosječnih mjesečnih plaća isplaćenih radniku u posljednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu.

Društvo knjiži troškove otpremnina pri odlasku u penziju onda kada su zaposleni pružili usluge koje im daju pravo na beneficije.

Troškovi otpremnina pri odlasku u penziju utvrđuju se metodom projektovane kreditne jedinice, pri čemu se aktuarske procjene obavljaju na svaki datum izvještajnog perioda.

3.14 Oporezivanje

Trošak poreza na dobit predstavlja zbirni iznos tekućeg poreza na dobit i odgođenog poreza.

3.14.1 Tekući porez na dobit

Tekuća porezna obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od dobiti perioda iskazanoj u izvještaju o dobiti ili gubitku, jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koji su oporezivi ili odbitni u drugim godinama, kao i stavke koje nikad neće biti oporezive ili odbitne. Tekuća porezna obaveza Društva izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno važeće na datum izvještajnog perioda.

3.14.2 Odgođeni porez na dobit

Odgođeni porez jeste iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obaveza ili povrat na osnovu razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilansne obaveze. Odgođene porezne obaveze generalno se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj se vjeruje da će oporeziva dobiti biti raspoloživa i za koju se mogu iskoristiti privremene razlike.

Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine procjenjuje se na svaki datum izvještajnog perioda i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dostupan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela iznosa porezne imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije imovine. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist izvještaja o dobiti ili gubitku, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili direktno u korist ili na teret kapitala, u kojem slučaju se i odgođeni porez također iskazuje u okviru ostale sveobuhvatne dobiti ili kapitala.

Odgođena porezna imovina i obaveze se prebijaju kada se odnose na poreze na dobit nametnute od strane iste porezne vlasti i ako Društvo može i ima namjeru podmiriti poreze na neto osnovi.

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.15 Finansijski instrumenti

3.15.1 Finansijska imovina

3.15.1.1 Klasifikacija

Društvo klasifikuje svoju finansijsku imovinu u sljedeće mjerne kategorije:

- ona koja je naknadno mjeri po fer vrijednosti (ili kroz ostalu sveobuhvatnu dobit [„OSD“] ili kroz dobit ili gubitak [„DG“]), i
- ona koja je mjeri po amortizovanom trošku.

Klasifikacija zavisi od poslovnog modela Društva za upravljanje finansijskom imovinom, kao i ugovornim uslovima za novčane tokove.

Za imovinu mjerenu po fer vrijednosti, dobiti i gubici će biti priznati ili kroz DG, ili kroz OSD. Za ulaganja u instrumente kapitala koji se ne drže za trgovanje, ovo će zavisiti od toga da li je Društvo napravilo neopoziv izbor u momentu početnog priznavanja da instrumente kapitala vodi po fer vrijednosti kroz OSD.

Društvo reklasifikuje dužničke instrumente onda i samo onda kada promijeni svoj poslovni model za upravljanje tom imovinom.

3.15.1.2 Priznavanje i prestanak priznavanja

Redovna kupovina i prodaja finansijske imovine priznaje se na datum trgovanja, tj. datum na koji se Društvo obvezuje na kupovinu ili prodaju sredstva. Finansijska imovina se prestaje priznavati kada su prava primanja novčanih tokova istekla ili su prenešena, a Društvo je prenijelo sve rizike i koristi od vlasništva.

3.15.1.3 Mjerenje

Pri početnom priznavanju, Društvo mjeri finansijsku imovinu po fer vrijednosti plus transakcijski troškovi koji su direktno pripisani nabavci finansijske imovine, u slučaju da finansijska imovina nije iskazana po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (FVDG). Transakcijski troškovi finansijske imovine po FVDG priznaju se kao rashodi u izvještaju o dobiti ili gubitku.

a) Dužnički instrumenti

Naknadno mjerenje dužničkih instrumenata zavisi od poslovnog modela Društva za upravljanje imovinom i karakteristikama novčanih tokova od sredstva. Naknadno mjerenje dužničkih instrumenata zavisi od poslovnog modela Društva za upravljanje imovinom (tj. da li je cilj Društva isključivo naplata ugovorenih novčanih tokova od imovine, ili naplata i ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova od prodaje sredstva ili nijedno od ova dva modela) i karakteristike novčanog toka sredstva (tj. da li novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate („SPPI“ test), a kamata uključuje samo naknadu za kreditni rizik, vremensku vrijednost novac i druge osnovne rizike kreditiranja i profitnu maržu).

Postoje tri mjerne kategorije u koje Društvo klasifikuje svoje dužničke instrumente

- **Amortizovani trošak:** Imovina koja se drži radi naplate ugovorenih novčanih tokova, pri čemu novčani tokovi predstavljaju isključivo plaćanja glavnice i kamata, mjeri se po amortizovanom trošku. Kamatni prihod od ove finansijske imovine je uključen u finansijski prihod, uz upotrebu metodu efektivne kamatne stope. Bilo koja dobit ili gubitak koji proizilaze iz prestanka priznavanja direktno se priznaje u izvještaj o dobiti ili gubitku, i iskazuje se unutar ostalih prihoda/(rashoda). Kursne razlike i gubici od umanjenja vrijednosti iskazani su kao zasebne stavke u izvještaju o dobiti ili gubitku.

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.15 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.15.1 Finansijska imovina (nastavak)

3.15.1.3 Mjerenje (nastavak)

Sljedeća finansijska imovina Društva klasifikovana je u ovu kategoriju:

- potraživanja od kupaca;
  - odobreni krediti;
  - novac i novčani ekvivalenti;
- **FVOSD (Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit):** Imovina koja se drži radi naplate ugovorenih novčanih tokova i zbog prodaje finansijske imovine, pri čemu novčani tokovi predstavljaju isključivo plaćanja glavnice i kamata, mjeri se po FVOSD. Promjene u knjigovodstvenom iznosu se iskazuju kroz OSD, osim priznavanja umanjenja vrijednosti/otpuštanja umanjenja, kamatnog prihoda i kursnih razlika, koji se priznaju u izvještaj o dobiti ili gubitku. Kada se finansijska imovina prestaje priznavati, akumulirana dobit ili gubitak prethodno priznat kroz OSD se reklasifikuje iz kapitala u izvještaj o dobiti ili gubitku i iskazuje se unutar ostalih prihoda/(rashoda). Kamatni prihod od ove finansijske imovine je uključen finansijske prihode, uz upotrebu metodu efektivne kamatne stope. Kursne razlike i gubici od umanjenja vrijednosti iskazani su kao zasebne stavke u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Društvo ne posjeduje finansijsku imovinu klasifikovanu u ovu kategoriju.

- **FVDG (Fer vrijednost kroz dobit ili gubitak):** Imovina koja ne zadovoljava kriterije za amortizovani trošak ili FVOSD mjeri se po FVDG. Dobit ili gubitak od dužničkog instrumenta koji se naknadno mjeri po FVDG, iskazuje se u izvještaju o dobiti ili gubitku, unutar ostalih prihoda/(rashoda), u periodu u kojem je nastao. Takva dobit ili gubitak od fer vrijednosti uključuje sve ugovorene primljene kamate na dužničke instrumente klasifikovane u ovu kategoriju.

Društvo ne posjeduje finansijsku imovinu klasifikovanu u ovu kategoriju.

b) Instrumenti kapitala

Društvo naknadno mjeri sve instrumente kapitala po fer vrijednosti. Promjene u fer vrijednosti finansijske imovine po FVDG priznaju se unutar ostalih prihoda/(rashoda) u izvještaju o dobiti ili gubitku, onako kako je primjenjivo.

Sljedeća finansijska imovina Društva klasifikovana je u ovu kategoriju:

- ulaganja u dionice – vidjeti napomenu 6.;

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.15 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.15.1 Finansijska imovina (nastavak)

3.15.1.4 Umanjenje vrijednosti

Za dužničke instrumente koji se vode po amortizovanom trošku ili po FVOSD, Društvo procjenjuje očekivane kreditne gubitke („ECL“) na osnovu budućih informacija. Primijenjena metodologija procjene umanjnja vrijednosti zavisi od toga da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

Mjerenje ECL-a odražava: (i) nepristrasan i vjerovatni ponderisani iznos koji se određuje procjenom raspona mogućih ishoda, (ii) vremenskom vrijednošću novca i (iii) svim razumnim i dostupnim informacijama koje su dostupne bez nepotrebnih troškova na kraju svakog izvještajnog perioda o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih uslova.

Za potraživanja od kupaca, bez značajne komponente finansiranja, Društvo primjenjuje pojednostavljeni pristup dozvoljen po MSFI 9 i mjeri očekivane gubitke uslijed umanjnja vrijednosti tokom perioda trajanja ugovora, a od početnog priznavanja potraživanja. Društvo koristi matricu ispravke vrijednosti po kojoj se gubici uslijed umanjnja vrijednosti izračunavaju za potraživanja od kupaca shodno njihovoj starosnoj strukturi ili periodima njihovog dospjeća.

Potraživanja od kupaca prikazana su u izvještaju o finansijskom položaju neto od ispravke vrijednosti za ECL.

Da bi se izmjerili očekivani kreditni gubici, potraživanja od kupaca grupišu se na osnovu zajedničkih karakteristika kreditnog rizika. Analiza neoporavka provodi se za prethodnih 7 godina da bi se utvrdio opći omjer ulaska u status neispunjavanja obaveza („default“). Omjeri default-a računaju za sljedeće vremenske intervale:

- nedospjelo
- dospjelo do 30 dana;
- dospjelo 31 do 60 dana;
- dospjelo 61 do 90 dana; i
- dospjelo preko 90 dana.

U cilju utvrđivanja stope default-a za dati vremenski interval, iznos otpisanih potraživanja poredi se sa iznosom preostalih potraživanja. Istorijske stope gubitaka su prilagođene kako bi odražavale tekuće i buduće informacije o makroekonomskim faktorima koji utiču na sposobnost kupaca da izmire potraživanja. Gubici uslijed umanjnja vrijednosti se izračunavaju uzimajući u obzir historijsku stopu default-a, prilagođenu za uticaj budućih informacija, i iznos preostalih potraživanja na datum izvještajnog perioda, za svaki vremenski interval.

Na osnovu promjene u kreditnom kvalitetu, Društvo se vodi modelom od tri faze za procjenu umanjnja vrijednosti finansijske imovine, osim za potraživanja od kupaca, bez značajne komponente finansiranja:

- Faza 1 – sastoji se iz iznosa za koje se kreditni rizik nije značajno povećao od momenta početnog priznavanja. Očekivani kreditni gubici određuju se na osnovu vjerovatnoće ulaska u status neispunjavanja obaveza unutar narednih 12 mjeseci (tj. dio očekivanih kreditnih gubitaka tokom perioda trajanja ugovora koji rezultiraju iz mogućnosti ulaska u status neizmirivanja obaveza unutar narednih 12 mjeseci ili ugovorenog dospjeća, zavisno šta je kraće).
- Faza 2 – sastoji se iz iznosa za koje je utvrđeno značajno povećanje kreditnog rizika od momenta početnog priznavanja, ali za koje ne postoje objektivni dokazi umanjnja vrijednosti. Očekivani kreditni gubici baziraju se na vjerovatnoći ulaska u status neispunjavanja obaveza tokom perioda trajanja ugovora.

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.15 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.15.1 Finansijska imovina (nastavak)

3.15.1.4 Umanjenje vrijednosti (nastavak)

- Faza 3 – sastoji se iz iznosa za koje postoje objektivni dokazi umanjenja vrijednosti (tj. koji kasne više od 90 dana). Očekivani kreditni gubici se mjere kao očekivani kreditni gubici tokom cijelog perioda trajanja ugovora. Očekivani kreditni gubici procjenjuju se uzimajući u obzir sadašnju vrijednost budućih novčanih tokova iz te imovine.

Potraživanja od kupaca, bez značajne komponente finansiranja, klasifikuju se ili kao Faza 2 ili Faza 3:

- Faza 2 – sastoji se iz potraživanja za koja se primjenjuje pojednostavljeni pristup mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka tokom perioda trajanja ugovora, osim za određena potraživanja od kupaca klasifikovana u Fazu 3.
- Faza 3 – sastoji se iz potraživanja koja su dospjela više od 90 dana ili za koja je individualno identifikovano umanjenje vrijednosti.

Društvo uzima u obzir sljedeće naznake pri procjeni značajnog povećanja kreditnog rizika ostale finansijske imovine:

- finansijska imovina dospjela je najmanje 30 dana;
- postoje ili se očekuju da će nastati pravne, tehnološke ili makroekonomske promjene sa značajnim negativnim uticajem na dužnika;
- postoje informacije o nepovoljnim događajima povezanim sa finansijskom imovinom ili drugim kreditima istog dužnika od drugih povjerilaca, kao što su zatvaranje ugovora o kreditu, kršenje odredbi iz ugovora, ponovni pregovori zbog finansijskih poteškoća, itd.;
- dužnik je izgubio značajnog kupca ili dobavljača ili na drugi način iskusio ili se očekuje da iskusi značajne nepovoljne promjene na svom tržištu.

Dužnički instrumenti Društva koji se iskazuju po amortizovanom trošku (odobreni krediti) smatraju se da imaju nizak kreditni rizik, te je stoga ispravka vrijednosti za gubitke od umanjenja vrijednosti priznata u tokom perioda ograničena na očekivane gubitke tokom perioda od 12 mjeseci. Ovi instrumenti se smatraju niskim kreditnim rizikom kada imaju nizak rizik od ulaska u status neispunjavanja obaveza i dužnik ima jak kapacitet da ispuni svoje ugovorne obaveze za novčani tok u bliskoj budućnosti.

3.15.2 Finansijske obaveze

Finansijske obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti umanjenoj za troškove transakcije i naknadno se mjere po amortizovanom trošku uz upotrebu efektivne kamatne stope.

Dobici i gubici se priznaju u izvještaj o dobiti ili gubitku kada se prestanu priznavati obaveze, kao i kroz proces amortizacije efektivne kamatne stope. Finansijska obaveza se prestaje priznavati kada je obaveza ispunjena, otkazana ili istekla. Kada se postojeća finansijska obaveza zamijeni drugom od istog povjerioca po bitno drugačijim uslovima, ili se uslovi postojeće obaveze bitno modifikuju, takva razmjena ili modifikacija se tretira kao prestanak priznavanja izvorne obaveze i priznavanje nove obaveze. Razlika u odgovarajućim knjigovodstvenim iznosima se priznaje u izvještaju o dobiti ili gubitku, osim ako se ekonomska suština razlike u knjigovodstvenoj vrijednosti ne pripíše kapitalnoj transakciji s vlasnicima. Dobit ili gubitak izračunava se kao razlika sadašnje vrijednosti modifikovanih novčanih tokova i sadašnje vrijednosti originalnih novčanih tokova, obje vrijednosti diskontovane uz upotrebu originalne efektivne kamatne stope obaveze. Uzeti krediti se klasifikuju kao kratkotrajne obaveze, osim ako Društvo ima bezuslovno pravo da odloži podmirenje obaveze za najmanje 12 mjeseci nakon izvještajnog perioda.

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.16 Kapital i rezerve

3.16.1 Dionički kapital

Dionički kapital obuhvata nominalnu vrijednost uplaćenih redovnih dionica.

3.16.2 Zakonske rezerve

Zakonske rezerve predstavljaju akumulirane alokacije iz zadržane dobiti formirane u skladu sa Zakonom o privrednim društvima u Federaciji Bosne i Hercegovine. Zakonske rezerve se mogu koristiti za pokriće gubitaka iz prethodnih perioda ako ti gubici nisu pokriveni iz dobiti za tekuću godinu ili ukoliko nisu dostupne druge rezerve. Statutarne rezerve ne mogu se isplaćivati dioničarima.

3.16.3 Dividende

Obaveza se priznaje u iznosu objavljenih dividendi, koje su odobrene na odgovarajući način i ne zavise od odluka Društva, na datum ili prije kraja izvještajnog perioda, ali koje nisu isplaćene na datum izvještajnog perioda.

3.16.4 Zarada po dionici

Društvo objavljuje osnovnu i razrijeđenu zaradu po dionici.

Osnovna zarada po dionici se računa dijeljenjem:

- dobiti ili gubitka koja pripada dioničarima Društva, i
- ponderisanog prosječnog broja običnih dionica u opticaju tokom finansijske godine, isključujući trezorske dionice.

U izračunu razrijeđene zarade po dionici, Uprava koriguje cifre korištene u izračunu osnovne zarade po dionici, uzimajući u obzir:

- efekat oporezivanja, kamata i ostalih troškova finansiranja koji bi mogao proizaći iz konverzije razrjeđujućih potencijalnih običnih dionica, i
- ponderisani prosječni broj dodatnih običnih dionica koje bi bile u opticaju pod pretpostavkom konverzije svih razrjeđujućih potencijalnih običnih dionica.

Tokom 2019. i 2020. godine nije bilo efekata razrijeđivanja.

3.17 Zaokruživanje iznosa

Svi iznosi objavljeni u finansijskim izvještajima i napomenama su zaokruženi na najbližu hiljadu valutne jedinice, osim ukoliko nije drugačije naznačeno.

4. Ključne računovodstvene procjene i prosudbe

Priprema finansijskih izvještaja zahtijeva korištenje računovodstvenih procjena koje će, po definiciji, rijetko biti jednake stvarnim rezultatima. Uprava također mora primijeniti prosuđivanje u primjeni računovodstvenih politika Društva.

Ova napomena daje pregled područja koja su uključivala viši stepen prosudbe ili složenosti, te stavke koje su vjerojatnije materijalno prilagođene zbog procjena i pretpostavki koje su se pokazale pogrešnim. Detaljne informacije o svakoj od ovih procjena i prosudbi uključene su u ostale napomene zajedno s podacima o osnovici za izračun svake stavke u finansijskim izvještajima.

Pored toga, ova napomena takođe objašnjava gdje je došlo do stvarnih prilagođavanja u ovoj godini kao rezultat greške i promjena u prethodnim procjenama.

4.1 Značajne procjene i prosudbe

Oblasti koje uključuju značajne procjene ili prosudbe su:

- procjena fer vrijednosti određene finansijske imovine,
- procijenjeni vijek upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme,
- procjena rezervisanja za sudske postupke,
- procjena rezervisanja za naknade zaposlenima,
- umanjenje vrijednosti finansijske imovine,
- alokacija proizvodnih troškova,
- nadoknativa vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme.

Procjene i prosudbe kontinuirano se preispituju. Temelje se na historijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja koji mogu imati finansijski uticaj na Društvo i za koje se vjeruje da su u takvim okolnostima razumni.

4.1.1 Procjena fer vrijednosti određene finansijske imovine

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu određuje se primjenom tehnika vrednovanja. Društvo koristi svoju prosudbu za odabir raznih metoda i pravi pretpostavke koje se uglavnom temelje na tržišnim uslovima koji postoje na kraju svakog izvještajnog perioda.

Tehnike koje se za vrednovanje finansijskih instrumenata uključuju:

- korištenje kotiranih tržišnih cijena ili kvota prodavača za slične instrumente, i
- za ostale finansijske instrumente – analiza diskontovanih novčanih tokova.

Nivoi fer vrijednosti i druge informacije o mjerenju fer vrijednosti finansijske imovine objavljeni su u Napomeni 23.4.

4.1.2 Procijenjeni vijek upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme

Procjena vijeka upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme je predmet prosudbe na osnovu iskustva sa sličnom imovinom. Buduće ekonomske koristi utjelovljene u imovini konzumiraju se uglavnom putem korištenja. Međutim, drugi faktori, kao što su tehnička ili komercijalna zastarjelost i istrošenost, često rezultiraju smanjenjem ekonomskih koristi utjelovljenih u imovini. Uprava procjenjuje preostali vijek upotrebe u skladu s trenutnim tehničkim uslovima imovine i procijenjenim periodom u kojem se očekuje da će imovina kreirati koristi za Društvo. Razmatraju se sljedeći primarni faktori: (a) očekivano korištenje imovine; (b) očekivano fizičko habanje, koje zavisi od operativnih faktora i programa održavanja; i (c) tehnička ili komercijalna zastarjelost koja proizlazi iz promjena u tržišnim uslovima.

Kada bi se procijenjeni vijek upotrebe razlikovao za 10% od procjena Uprave, uticaj na amortizaciju za godinu završenu 31. decembra 2020. bilo bi povećanje/smanjenje iste za 279 hiljada BAM (2019.: povećanje/smanjenje) za 247 hiljada BAM).

4. Ključne računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

4.1 Značajne procjene i prosudbe (nastavak)

4.1.2 Procijenjeni vijek upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme (nastavak)

Nekretnine, postrojenja i oprema, i nematerijalna imovina uključuju sljedeću imovinu potpuno amortizovanu na dan 31. decembra 2020. godine, po njihovom originalnom trošku:

- građevine, postrojenja i mašine – 24.789 hiljada BAM,
- vozila – 451 hiljada BAM,
- namještaj, uređaji i aparati – 1.027 hiljada BAM,
- softver – 1.187 hiljada BAM.

4.1.3 Procjena rezervisanja za sudske postupke

Iznos priznat kao rezervisanje za sudske sporove je najbolja procjena naknade koja je potrebna za izmirenje sadašnje obaveze na datum izvještajnog perioda, kada je vjerovatnoća izmirenja veća od vjerovatnoće da neće doći do izmirenja obaveza.

Za detalje o sudskim postupcima protiv Društva na dan 31. decembra 2020. godine, vidjeti Napomenu 10.

4.1.4 Procjena rezervisanja za otpremnine pri odlasku u penziju

Sadašnja vrijednost obaveza za otpremnine pri odlasku u penziju zavisi o mnogim pretpostavkama korištenim u aktuarskom izračunu. Korištene pretpostavke prezentovane su u Napomeni 10. Svaka promjena u ovim pretpostavkama uticaće na knjigovodstvenu vrijednost rezervisanja.

Pretpostavke korištene pri utvrđivanju rezervisanja uključuju diskontnu stopu. Društvo određuje odgovarajuću diskontnu stopu na kraju svake godine. To je kamatna stopa koja se treba koristiti za određivanje sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih odliva za koje se očekuje da će biti potrebni za podmirenje otpremnina pri odlasku u penziju. Prilikom utvrđivanja odgovarajuće diskontne stope Društvo uzima u obzir kamatne stope državnih obveznica koje imaju rokove dospijanja, približne uslovima vezanim za otpremnine pri odlasku u penziju.

Ostale ključne pretpostavke za rezervisanja baziraju se dijelom na trenutnim tržišnim uslovima i na historijskim podacima vezanim za zaposlene u Društvu.

4.1.5 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti finansijske imovine zasniva se na pretpostavkama o riziku ulaska u status neizmirenja obaveza i stopama očekivanog gubitka. Društvo vrši prosuđivanje pri kreiranju ovih pretpostavki i odabiru ulaznih parametara u izračunu umanjenja vrijednosti, na osnovu historije Društva, postojećim tržišnim uslovima, kao i na budućim procjenama na kraju svakog izvještajnog perioda. Detalji o ključnim pretpostavkama i ulaznim parametrima korištenim u izračunu objavljeni su u napomenama 3.15.1.4.

Gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku objavljeni su u Napomeni 16., dok su stanja ispravke vrijednosti za gubitke objavljeni u Napomeni 7.4.

4. Ključne računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

4.1 Značajne procjene i prosudbe (nastavak)

4.1.6 Alokacija proizvodnih troškova

Zalihe gotovih proizvoda i proizvodnje u toku se iskazuju po trošku koji obuhvata direktan materijal, direktne troškove rada i sve režijske indirektno troškove povezane sa dovođenjem zaliha na lokaciju i u sadašnje stanje upotrebe.

Društvo na kraju svake godine pregleda sve troškove koje su vezane za proizvodne jedinice kao i adekvatnost prethodno ustanovljenih ključeva alokacije troškova prilikom preračuna cijene koštanja proizvoda. Kao osnovu za pregled adekvatnosti alokacije troškova proizvodnje Društvo u obzir uzima količine proizvedenog asortimana pojedinih proizvoda iz asortimana proizvoda, evidentirane fiksne i varijabilne troškove za tu proizvodnu jedinicu, i vrijeme rada te proizvodne jedinice u toku prethodnih 12 mjeseci. Usporedba sa prethodnom alokacijom se radi za svaki trošak posebno i za svaki pojedinačni proizvod, te se pravi procjena plana proizvodnje za naredni period i procjena za povećanje/smanjene troškova shodno planu, te se daju prijedlozi Upravi za korekcije i usvajanja novih cijena koštaja, novih ključeva alokacije troškova, ukoliko ima značajnijih odstupanja u odnosu na prethodno usvojeno.

4.1.7 Nadoknadiva vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme

Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme postoji kada neto knjigovodstvena vrijednost imovine koja stvara novac premašuje njen nadoknadivi iznos, odnosno njenu fer vrijednost umanjenu za troškove prodaje ili vrijednost u upotrebi ovisno o tome što je veće.

Na kraju svakog izvještajnog razdoblja (jednom godišnje) Uprava Društva procjenjuje ima li nekih indicija da je vrijednost imovine umanjena tj. procjenjuje se nadoknadivi iznos te imovine uzimajući u obzir vanjske i interne podatke. Ako takve indicije postoje, Društvo vrši formalnu procjenu nadoknadivog iznosa, angažujući adekvatne ovlaštene procijenitelje za tu imovinu. Prilikom procjena nadoknadivog iznosa svih stalnih sredstava se koristi metoda fer vrijednosti umanjena za troškove prodaje - tržišni pristup većinom razine 2. ili 3. u zavisnosti od vrste imovine i dostupnih internih i eksternih podataka.

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište	Gradevine	Postrojenja i oprema	Namještaj, uređaji i aparati	Transportna sredstva	Imovina u izgradnji	Ukupno
<u>Nabavna vrijednost</u>							
Stanje na dan 1. januara 2019.	947	19.831	49.544	1.984	2.388	559	75.244
Povećanja	-	-	-	-	-	5.515	5.515
Smanjenja	-	-	(37)	(134)	(822)	-	(993)
Prenosi (sa)/na	-	-	4.408	86	1.571	(6.065)	-
Stanje na dan 31. decembra 2019.	947	19.831	53.915	1.936	3.137	-	79.766
Povećanja	-	-	-	-	-	2.036	2.036
Smanjenja	-	-	(22)	(35)	(119)	-	(176)
Prenosi (sa)/na	-	-	1.598	231	207	(2.036)	-
Stanje na dan 31. decembra 2020.	947	19.831	55.491	2.132	3.225	-	81.626
<u>Akumulirana amortizacija</u>							
Stanje na dan 1. januara 2019.	-	10.343	36.931	1.420	1.440	-	50.134
Trošak amortizacije za godinu	-	411	1.569	110	228	-	2.318
Smanjenja	-	-	(28)	(131)	(778)	-	(937)
Stanje na dan 31. decembra 2019.	-	10.754	38.472	1.399	890	-	51.515
Trošak amortizacije za godinu	-	411	1.930	118	295	-	2.754
Smanjenja	-	-	-	(35)	(98)	-	(133)
Stanje na dan 31. decembra 2020.	-	11.165	40.402	1.482	1.087	-	54.136
<u>Neto knjigovodstvena vrijednost</u>							
Stanje na dan 31. decembra 2020.	947	8.666	15.089	650	2.138	-	27.490
Stanje na dan 31. decembra 2019.	947	9.077	15.443	537	2.247	-	28.251
Stanje na dan 1. januara 2019.	947	9.488	12.613	564	948	550	25.110

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

5.2 Imovina data kao kolateral

Kao osiguranje za uzete kredite i aranžmane finansijskog najma, Društvo je stavilo pod hipoteku zemljište i građevine i dalo u zalog postrojenja, mašine i vozila u korist povjerioca Sberbank d.d. Sarajevo. Knjigovodstveni iznosi ovih sredstava na dan 31. decembra 2020. godine bili su kako slijedi:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Hipoteke (zemljište, građevine)	9.613	10.024
Zalog (postrojenja, mašine, vozila)	7.053	7.800
	16.666	17.824

6. Finansijska imovina po FVDG

Društvo klasifikuje instrumente kapitala koji se drže radi trgovanja kao finansijsku imovinu po FVDG.

Finansijska imovina koja se je obavezno mjerila po FVDG uključuje sljedeće:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
<i>Dionice koje kotiraju na berzi</i>		
- Energonova d.d. Sarajevo	518	493
- Ozon d.d. Travnik	256	248
- Metalotehna d.d. Tuzla	50	48
- ZIF Eurofond-1 d.d. Tuzla	8	8
	832	797

Nivoi fer vrijednosti, modeli vrednovanja i ulazni podaci za dionice objavljeni su u Napomeni 23.4.

6.1 Iznosi priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku

Tokom godine, sljedeći dobiti/(gubici) bili su priznati u izvještaju od dobiti ili gubitku:

	2020	2019
Dobici/(gubici) od promjene fer vrijednosti instrumenata kapitala po FVDG priznati u ostalim prihodima/(rashodima) – Napomena 17.	35	61

7. Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Finansijska imovina po amortizovanom trošku sastoji se iz sljedećih stavki:

- potraživanja od kupaca,
- ugovorna imovina,
- ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku, i
- novac i novčani ekvivalenti.

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

7. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

7.1 Potraživanja od kupaca

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Potraživanja od kupaca povezanih strana	1.109	509
Potraživanja od kupaca u zemlji	728	1.093
	1.837	1.602
Manje: ispravka vrijednosti za gubitke	(45)	(33)
	1.792	1.569

Na potraživanja od kupaca ne obračunava se kamata, a period plaćanja je generalno od 10 do 60 dana.

7.2 Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku

Društvo drži ostalu finansijsku imovinu po amortizovanom trošku kako slijedi:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Odobreni krediti		
-Unioninvestplastika d.d. Sarajevo (dospijeće: 31. decembar 2024., beskamatna pozajmica)	955	-
- Potraživanja od radnika po datim dugoročnim pozajmicama (rok otplate od 2 do 10 godina; kamatna stopa od 2% do 3% p.a.)	11	15
-GP ŽGP d.d. Sarajevo (dospijeće: 31. decembar 2020.; beskamatna pozajmica)	-	718
-Dijamant d.o.o. Sarajevo (dospijeće: 31. decembar 2020.; beskamatna pozajmica)	-	370
-GP ŽGP d.d. Sarajevo (dospijeće: 31. decembar 2020.; kamatna stopa 6,50% p.a.)	-	200
	967	1.303
Manje: ispravka vrijednosti za gubitke	(269)	(242)
	697	1.061

Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku bila je prezentovana na dan 31. decembra 2020. godine kako slijedi:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Dugotrajna imovina	694	10
Kratkotrajna imovina	3	1.051
	698	1.061

7.3 Novac i novčani ekvivalenti

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Novac na bankovnim računima – BAM	218	162
Novac na bankovnim računima – strane valute	3	2
Novac u blagajni	2	-
	223	164

7. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

7.4 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine po amortizovanom trošku

Klasifikacija finansijske imovine mjerene po amortizovanom trošku po individualnim fazama modela za procjenu umanjenja vrijednosti prezentovana je u nastavku:

31. decembar 2020.

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos				
Potraživanja od kupaca	-	1.785	8	1.793
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	967	-	-	967
	967	1.785	8	2.760
Ispravka vrijednosti za gubitke				
Potraživanja od kupaca	-	(38)	(7)	(45)
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	(227)	(42)	-	(269)
	(227)	(80)	(7)	(314)
Knjigovodstveni iznos	740	1.742	8	2.490

31. decembar 2019.

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos				
Potraživanja od kupaca	-	1.591	11	1.602
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	1.303	-	-	1.303
	1.303	1.591	11	2.905
Ispravka vrijednosti za gubitke				
Potraživanja od kupaca	-	(28)	(5)	(33)
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	(200)	(42)	-	(242)
	(200)	(70)	(5)	(275)
Knjigovodstveni iznos	1.103	1.521	6	2.630

7.4.1 Potraživanja od kupaca

Društvo primjenjuje MSFI 9 pojednostavljeni pristup za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka u kojem se procjenjuje ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke tokom perioda trajanja ugovora, za sva potraživanja od kupaca.

Da bi se izmjerili očekivani kreditni gubici, potraživanja od kupaca se grupišu na osnovu zajedničkih karakteristika kreditnog rizika i dana kašnjenja.

Stope očekivanih gubitaka zasnivaju se na naplati prodaje tokom perioda od 84 mjeseca do 31. decembra 2020., odnosno do 31. decembra 2019. godine, i odgovarajućih istorijskih kreditnih gubitaka koji su nastali u ovom periodu. Istorijske stope gubitaka su prilagođene kako bi odražavale tekuće i buduće informacije o makroekonomskim faktorima koji utiču na sposobnost kupaca da izmire potraživanja. Društvo je identifikovalo BDP, stopu nezaposlenosti u zemljama u kojima prodaje robu i usluge, proizvođačke cijene u industriji proizvodnje pića i potrošačke cijene alkoholnih pića i duhana kao najrelevantnije faktore i, shodno tome, prilagođava historijske stope gubitaka na osnovu očekivanih promjena ovih faktora.

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

7. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

7.4 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine po amortizovanom trošku (nastavak)

7.4.1 Potraživanja od kupaca

Na toj osnovi, ispravka vrijednosti za gubitke uslijed umanjenja vrijednosti utvrđena je kako slijedi za potraživanja od kupaca:

31. decembar 2020.	Nedospjelo	Dospjelo do 30 dana	Dospjelo 31 do 60 dana	Dospjelo 61 do 90 dana	Dospjelo preko 90 dana	Ukupno
Stopa očekivanog gubitka	1.04%	7.18%	19.13%	19.29%	79.06%	2.53%
Potraživanja od kupaca (bruto)	1,565	165	41	14	8	1,793
Ispravka vrijednosti za gubitke	15	12	8	3	7	45
31. decembar 2019.	Nedospjelo	Dospjelo do 30 dana	Dospjelo 31 do 60 dana	Dospjelo 61 do 90 dana	Dospjelo preko 90 dana	Ukupno
Stopa očekivanog gubitka	2.13%	0.95%	19.85%	20.35%	49.49%	2.09%
Potraživanja od kupaca (bruto)	405	1,142	34	10	11	1,602
Ispravka vrijednosti za gubitke	9	10	7	2	5	33

Kretanje ispravke vrijednosti za gubitke od potraživanja od kupaca bilo je kao što slijedi:

	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2019.	12	5	17
- Povećanje gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti priznatog u izvještaju o dobiti ili gubitku (Napomena 16.)	16	-	16
Krajnje stanje na dan 31. decembra 2019.	28	5	33
- Povećanje gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti priznatog u izvještaju o dobiti ili gubitku (Napomena 16.)	10	1	12
Krajnje stanje na dan 31. decembra 2020.	38	6	45

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

7. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

7.4 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine po amortizovanom trošku (nastavak)

7.4.2 Ostala finansijska imovina

Ostala finansijska imovina uključuje date pozajmice.

Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu ostale finansijske imovine tokom izvještajnog perioda prikazane su u tabeli kako slijedi:

	Faza 1	Faza 2	Ukupno
Na dan 1. januara 2019.	1.307	412	1.719
- Novonastalo/kupljeno	-	-	-
- Naplaćeno	(4)	(412)	(416)
- Prenosi između faza	-	-	-
Na dan 31. decembra 2019.	1.303	-	1.303
- Novonastalo/kupljeno	15	-	15
- Naplaćeno	(501)	-	(501)
- Prenosi sa ostalih potraživanja	150	-	150
Na dan 31. decembra 2020.	967	-	967

Ova imovina se raspodjeljuje na jednu od tri faze u skladu sa MSFI 9. Očekivani kreditni gubici se onda računaju na osnovu vjerovatnoće ulaska u status neizmirenja obaveza i procjene nadoknadivosti svakog pojedinačnog sredstva.

Kretanje ispravke vrijednosti za gubitke za ostalu finansijsku imovinu bilo je kao što slijedi:

	Faza 1	Faza 2	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2019.	1	283	284
- Povećanje gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti priznato u izvještaju o dobiti ili gubitku (Napomena 16.)	8	-	8
- Otpuštanje neiskorištenog iznosa (Napomena 16.)	(50)	-	(50)
- Prenosi između faza	241	(241)	-
Krajnje stanje na dan 31. decembra 2019.	200	42	242
- Povećanje gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti priznato u izvještaju o dobiti ili gubitku (Napomena 16.)	268	-	268
- Otpuštanje neiskorištenog iznosa (Napomena 16.)	(241)	-	(241)
Krajnje stanje na dan 31. decembra 2020.	227	42	269

7.4.3 Novac i novčani ekvivalenti

Ispravka vrijednosti za gubitke u vezi novca i novčanih ekvivalenata utvrđuje se pojedinačno za svaki iznos u određenoj finansijskoj instituciji. Da bi se procijenio kreditni rizik, koriste se eksterni kreditni rejtingi i javno dostupne informacije o stopama gubitaka za određeni rejting. Budući da svi novčani iznosi imaju nizak kreditni rizik, na datum izvještavanja, Društvo je primijenilo praktično rješenje raspoloživo u MSFI 9 i utvrdilo gubitke uslijed umanjenja vrijednosti kao očekivani kreditni gubici tokom perioda od 12 mjeseci. Izračunavanje gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti rezultiralo je nematerijalnim iznosom.

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

8. Zalihe

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Sirovine	5.554	5.989
Povratna ambalaža	2.462	2.695
Proizvodnja u toku	664	690
Gotovi proizvodi	480	734
Trgovačka roba	49	49
Umanjenje vrijednosti zaliha	(3.352)	(3.343)
	5.857	6.814

Zalihe priznate kao trošak tokom godine završenu 31. decembra 2020. iznosile su 9.088 hiljada BAM (2019.: 9.589 hiljada BAM). Ovaj iznos je uključen u troškove prodaje u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Otpis zaliha do neto utržive vrijednosti iznosio je 63 hiljade BAM (2019.: 251 hiljadu BAM). Ovaj iznos je priznat kao rashod u toku godine završenu 31. decembra 2020. i uključen je u troškove prodaje u izvještaju o dobiti ili gubitku.

9. Ostala imovina i potraživanja

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Dugotrajna	-	-
Kratkotrajna		
Akontacije poreza na dobit	121	-
Potraživanja za date avanse	78	284
Potraživanja od države	12	8
Potraživanja od zaposlenih	2	1
Potraživanja po osnovu prodaje ulaganja	-	56
Potraživanja za kamate	-	3
Ostala potraživanja	4	51
Manje: Ispravka vrijednosti ostale imovine i potraživanja	-	(145)
	217	258

9. Finansijske obaveze

9.1 Obaveze po uzetim kreditima

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Dugotrajni krediti		
<i>Investicijski krediti</i>		
Sberbank BH d.d. Sarajevo (18 miliona KM; datum dospjeća: 20. oktobar 2021.)	10.035	12.887
	10.035	12.887
Manje: tekući dio dugotrajnih kredita	(10.035)	(2.823)
	-	10.064
Kratkotrajni krediti		
<i>Kreditni za obrtna sredstva</i>		
Bingo export-import d.o.o. Tuzla (1 milion KM; datum dospjeća: 2. juli 2020.; kamatna stopa 3% p.a.)	-	1.000
	-	1.000
Više: Tekući dio dugotrajnih kredita	10.035	2.823
	10.035	3.823

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

9. Finansijske obaveze (nastavak)

9.1 Obaveze po uzetim kreditima (nastavak)

Kamatna stopa tokom 2019. godine je iznosila 2,7% p.a. a aneksom ugovora od 24. juna 2019. godine je smanjena na 2,35%p.a. Aneksom ugovora od 21. februara 2020. kamatna stopa smanjena na 2,1% p.a.

Knjigovodstveni iznosi imovine date kao kolateral/zalog za kratkotrajne i dugotrajne kredite objavljeni su u napomenama 5.

9.2 Obaveze po osnovu najmova

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Obaveze po osnovu najmova od:		
- Imovine s pravom korištenja	203	230
	203	230
Ročna analiza:		
- Unutar jedne godine	28	27
- Između jedne i dvije godine	29	28
- Između dvije i tri godine	31	29
- Između tri i četiri godine	21	31
- Između četiri i pet godina	22	21
- Nakon pet godina	72	94
	203	230

Obaveze po osnovu najmova prikazane su kako slijedi:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Dugotrajne obaveze	175	203
Kratkotrajne obaveze	28	27
	203	230

Društvo iznajmljuje razne nekretnine (maloprodajne objekte, opremu). Najmovi se pregovaraju na individualnoj osnovi i sadrže širok raspon različitih uslova (uključujući prava na otkazivanje i produženje). Glavne karakteristike najmova prikazane su u nastavku:

- Maloprodajni objekti se iznajmljuju na određeno vrijeme od 5 do 10 godina. Plaćanja najma obično su fiksna.
- Ugovor o najmu opreme traje 5 godina.

Ugovori o najmu ne nameću nikakve specifične ugovorne odredbe, ali unajmljena imovina se ne može koristiti kao instrument obezbjeđenja u svrhu pozajmljivanja finansijskih sredstava.

Društvo ne daje nikakav zagarantovan ostatak vrijednosti.

Rashodi od kamata na obaveze po osnovu najmova za godinu završenu 31. decembra 2020. iznosili su 9 hiljada BAM.

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

9. Finansijske obaveze (nastavak)

9.2 Obaveze po osnovu najmova (nastavak)

9.2.2 Kratkotrajni najmovi

Najmovi kopir aparata su kratkotrajni najmovi i troškovi su priznati linearnom metodom tokom izvještajnog perioda. Ukupni trošak kratkotrajnih najmova objavljen je u Napomeni 15. Ukupan iznos preuzetih obaveza Društva po osnovu kratkotrajnih najmova iznosi 1 hiljada BAM.

9.2.4 Iznosi priznati za izvještajni period

Sljedeći iznosi su priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku:

	2020.	2019.
Rashodi od kamata na obaveze po osnovu najmova (uključeno u finansijske rashode)	9	10
Troškovi koji se odnose na kratkotrajne najmove - oprema (uključeno u operativne troškove)	1	1
	<u>10</u>	<u>11</u>

Sljedeći iznosi su priznati u izvještaju o novčanim tokovima:

	2020.	2019.
Novčani odlivi po osnovu najmova – unutar finansijskih aktivnosti		
Glavnica	27	26
Kamata	10	9
Novčani odlivi po osnovu najmova – unutar operativnih aktivnosti	1	1
	<u>38</u>	<u>36</u>

9.3 Usaglašavanje neto duga

	Novac i novčani ekvivalen ti	Uzeti kreditni – otplativi unutar jedne godine	Uzeti kreditni – otplativi nakon jedne godine	Obaveze po osnovu najmova – otplative unutar jedne godine	Obaveze po osnovu najmova – otplative nakon jedne godine	Ukupno
<i>Neto dug na dan 1. januara 2019.</i>	123	(3.714)	(3.823)	(35)	(256)	(7.705)
Novčani tokovi, neto	41	(109)	(6.241)	8	53	(6.248)
Neto dug na dan 31. decembra 2019.	<u>164</u>	<u>(3.823)</u>	<u>(10.064)</u>	<u>(27)</u>	<u>(203)</u>	<u>(13.953)</u>
Novčani tokovi, neto	59	(6.212)	10.064	(1)	28	3.938
Neto dug na dan 31. decembra 2020.	<u>223</u>	<u>(10.035)</u>	<u>-</u>	<u>(28)</u>	<u>(175)</u>	<u>(10.015)</u>

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

9. Finansijske obaveze (nastavak)

9.4 Obaveze prema dobavljačima

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	534	1.069
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	540	923
Obaveze prema dobavljačima povezanim stranama	-	44
	1.074	2.036

Za obaveze prema dobavljačima nisu dati nikakvi instrumenti obezbjeđenja, a obaveze se obično plaćaju unutar 30 dana od datuma priznavanja.

9.5 Ugovorne obaveze

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Avansi primljeni od kupaca	190	171
	190	171

10. Rezervisanja

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Dugotrajna		
Otpremnine pri odlasku u penziju i neiskorišteni dani godišnjeg odmora	130	172
Sudski sporovi	51	91
	181	263
Kratkotrajna	-	-
	181	263

Kretanja u rezervisanjima mogu se prikazati kako slijedi:

	Otpremnine pri odlasku u penziju i neiskorišteni dani godišnjeg odmora	Sudski sporovi	Total
Na dan 1. januara 2019.	201	72	273
Dodatno priznata rezervisanja (Napomena 15.)	-	19	19
Otpuštanje neiskorištenih iznosa (Napomena 17.)	(29)	-	(29)
Korištenje	-	-	-
Na dan 31. decembra 2019.	172	91	263
Dodatno priznata rezervisanja (Napomena 15.)	-	10	10
Otpuštanje neiskorištenih iznosa (Napomena 17.)	(42)	-	(42)
Korištenje	-	(50)	(50)
Na dan 31. decembra 2020.	130	51	181

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

10. Rezervisanja (nastavak)

Otpremnine pri odlaska u penziju

Na dan 31. decembra 2020. godine, dugotrajne naknade zaposlenima predstavljaju otpremnine pri odlasku u penziju, utvrđene uz upotrebu metode projektovane kreditne jedinice. Sljedeće pretpostavke su korištene u aktuarske svrhe:

- Diskontna stopa – 2,75%;
- Vjerovatnoća napuštanja Društva – 13,88%;
- Period posmatranja povećanja plata – 2008.-2020.;
- Statistički podaci o prosječnoj plati u FBiH za posmatrani period;
- Statistički podaci o prosječnoj plati u Društvu za posmatrani period;

11. Ostale obaveze

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Obaveza za plate	189	200
Obaveza za porez na dodatu vrijednost, neto	177	117
Obaveze za doprinose i poreze na plate	114	121
Obaveze za članarine i druge naknade	63	49
Obaveze za akcize	41	195
Obaveze za kamate	-	15
Obaveza za porez na dobit	-	53
Ostale obaveze	40	34
	624	784

12. Dionički kapital

Registrovani dionički kapital sastoji se od 1.400.376 običnih dionica sa pojedinačnom nominalnom vrijednošću od 10,45 BAM.

Vlasnička struktura može se prikazati kako slijedi:

Direktni dioničari	31. decembar 2020.		31. decembar 2019.	
	%	vrijednost	%	vrijednost
Bingo d.o.o. Export import Tuzla	82,59	12.086	82,59	12.086
ZIF Herbos-fond d.d. Mostar	2,33	341	2,33	341
ZIF Crobih Fond d.d. Mostar	2,04	299	2,04	299
Avbar Ivan	1,47	215	1,47	215
Piljić Ivan	1,45	212	1,45	212
Marinović Božo	1,45	212	1,45	212
Avbar Karmen	0,60	88	0,60	88
Ostali dioničari	8,07	1.181	8,07	1.181
	100,00	14.634	100,00	14.634

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Krajnji vlasnik / subjekt koji ima kontrolu	%	%
Bingo d.o.o. Export import Tuzla	82,59%	82,59%

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

13. Prihodi iz ugovora s kupcima

	2020.	2019.
Vrste prihoda		
Prodati vlastiti proizvodi - veleprodaja	33.035	35.691
Prodati vlastiti proizvodi - maloprodaja	1.754	2.231
Prodana roba – maloprodaja	131	196
Prodana roba – veleprodaja	46	35
Rabati i knjižna odobrenja	(10.346)	(10.738)
	24.620	27.415
Vremenski period priznavanja prihoda		
a) U momentu transakcije	24.620	27.415
b) Tokom vremena	-	-
	24.620	27.415
Geografska analiza		
a) Bosna i Hercegovina	24.620	27.415
	24.620	27.415
Analiza prihoda po kupcima		
a) <i>Pravna lica</i>		
Prodati vlastiti proizvodi - veleprodaja	33.208	35.691
Prodana roba – veleprodaja	58	35
Rabati i knjižna odobrenja	(10.346)	(10.737)
	22.920	24.989
b) <i>Fizička lica</i>		
Prodati vlastiti proizvodi - maloprodaja	1.581	2.231
Prodana roba – maloprodaja	119	195
	1.700	2.426
	24.620	27.415

13.1 Stanja proistekla iz ugovora sa kupcima

	31. decembar	31. decembar
	2020.	2019.
Potraživanja od kupaca (Napomena 7.1)	1.792	1.569
Ugovorne obaveze (Napomena 9.5)	190	171

13.1.1 Značajne promjene ugovorne imovine i ugovornih obaveza

Ugovorne obaveze su se smanjile za 24 hiljade BAM uslijed isporuke proizvoda i roba za koje je Društvo imalo primljene avanse od kupaca.

14. Troškovi prodatih proizvoda

	2020.	2019.
Sirovine	3.186	3.547
Etikete	2.724	2.835
Ambalaža	2.536	2.381
Amortizacija	2.282	1.955
Troškovi zaposlenih	1.965	2.014
Energija	1.328	1.597
Materijal	632	811
Troškovi vode	542	531
Održavanje	147	116
Sitan inventar	10	14
Ostali troškovi	56	84
	15.408	15.885

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

15. Opšti i administrativni troškovi

	2020.	2019.
Troškovi zaposlenih	2.497	2.584
Marketing	1.191	1.364
Amortizacija	505	511
Energija	308	431
Materijal	259	370
Održavanje	120	91
Naknade, takse i članarine	109	110
Komunalne usluge	68	69
Troškovi obezbjeđenja	53	55
Poštanske usluge	47	49
Rezervni dijelovi	40	51
Osiguranje	37	40
Bankarske usluge	18	19
Rezervisanja po sudskim sporovima	10	-
Sitan inventar	5	10
Zakup	1	1
Rezervisanja za otpremnine i neiskorištene dane godišnjeg odmora	-	19
Ostalo	175	223
	5.443	5.997

16. Neto otpuštanja gubitaka/(gubici) od umanjenja vrijednosti finansijske i ugovorne imovine

	2020.	2019.
Ispravka vrijednosti za gubitke od potraživanja od kupaca, neto (Napomena 7.4.1.)	(12)	(16)
Otpuštanje / (Ispravka vrijednosti) za gubitke od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku, neto (Ispravka vrijednosti) / Otpuštanje za gubitke od potraživanja po datim pozajmicama, neto (Napomena 7.4.2.)	145	(43)
	(27)	42
	106	(17)

17. Ostali prihodi

	2020.	2019.
Prihodi od subvencija	55	-
Otpis obaveza prema dobavljačima	54	156
Prihodi iz ranijih godina	52	41
Prihodi od naplate šteta osiguranja	44	20
Prihodi od ukidanja rezervisanja	42	29
Prihodi od usklađenja vrijednosti ulaganja	35	61
Prihodi od prodaje sirovina i materijala	22	30
Prihodi od zakupnina	13	21
Naplaćena otpisana potraživanja	11	6
Viškovi zaliha	-	10
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	-	33
Ostali prihodi	11	28
	339	435

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

18. Ostali rashodi

	2020.	2019.
Rashodi po izgubljenim sudskim sporovima	81	1
Umanjenje vrijednosti rezervnih dijelova	63	251
Rashodi iz ranijih perioda	45	53
Kalo, rastur, kvar i lom	19	-
Gubici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	14	-
Otpis potraživanja	2	11
Manjak zaliha	2	-
Troškovi prodaje materijala	-	3
Vrijednost rashodovanog materijala	-	26
Ostali rashodi	20	5
	246	350

19. Porez na dobit

Trošak poreza na dobit za godinu može se usaglasiti sa izvještajem o dobiti ili gubitku kako slijedi:

	2020.	2019.
Tekući porez na dobit	267	604
Odgođeni porez na dobit	-	-
Ukupni porez na dobit	267	604

Usaglašavanje oporezive dobiti iz poreznog bilansa sa računovodstvenom dobiti može se sumirati kako slijedi:

	2020.	2019.
Dobit prije oporezivanja	3.340	5.226
Porez na dobit po zakonskoj stopi od 10%	334	523
<i>Korigovano za:</i>		
- Efekat porezno neodbitnih rashoda	47	81
- Efekat porezne olakšice po osnovu ulaganja u proizvodnju	(114)	-
Tekući porez na dobit	267	604
Efektivna porezna stopa	7,99%	11,56%

Društvo je ostvarilo poresku olakšicu u skladu sa odredbama člana 36. Zakona o porezu na dobit u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, broj 15/16), koji definiše da se poreznom obvezniku koji izvrši investiranje iz vlastitih sredstava u proizvodnu opremu u vrijednosti više od 50% ostvarene dobiti tekućeg poreznog perioda, umanjuje se obaveza obračunatog porez na dobit za 30% iznosa u godini investiranja.

20. Zarada po dionici

Zarada po dionici se izračunava kako slijedi:

	2020.	2019.
Dobit ili gubitak koja pripada običnim dioničarima	3.073.250	4.621.938
Ponderisani prosječni broj običnih dionica	1.400.376	1.400.376
Osnovna zarada po dionici (u BAM)	2,19	3,30

Tokom 2019. i 2020. godine nije bilo efekata razrijeđivanja, stoga, razrijeđena zarada po dionici jednaka je osnovnoj zaradi po dionici.

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

21. Transakcije sa povezanim stranama

Subjekti se generalno smatraju povezanim ako su subjekti pod zajedničkom kontrolom ili ako jedan subjekt ima sposobnost da kontroliše drugi subjekt ili može vršiti značajan uticaj ili zajedničku kontrolu nad drugim subjektom u donošenju finansijskih i operativnih odluka. Prilikom razmatranja svakog mogućeg odnosa sa povezanom stranom, pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

Povezane strane Društva su:

- vlasnik – Bingo d.o.o. export-import Tuzla;
- ostale povezane strane – članice grupacije kojoj Društvo pripada:
  - DITA 1977 Industrija deterdženata,
  - INGRAM d.d. Srebrenik;
- ključno upravljačko osoblje:
  - Fahrudin Salihović, direktor,
  - Sabrudin Hadžiabdić, predsjednik Nadzornog odbora,
  - Edina Hukić, član Nadzornog odbora,
  - Fuad Rahmanović, član Nadzornog odbora.

21.1 Naknade ključnom upravljačkom osoblju

	2020.	2019.
Bruto plate članovima Uprave	74	84
Naknade članovima Nadzornog odbora	14	14
	<u>88</u>	<u>98</u>

22.2 Detaljne transakcije sa povezanim stranama

Sljedeće transakcije su nastale sa povezanim stranama:

	2020.	2019.
<i>Prodaja i nabavka proizvoda/robe i usluga</i>		
Prodaja proizvoda/robe društvu vlasniku	3,853	3,915
Prodaja proizvoda/robe ostalim povezanim stranama	7	8
Nabavka proizvoda/robe i usluga od društva vlasnika	(466)	(612)
Nabavka proizvoda/robe i usluga od ostalih povezanih strana	(75)	(68)
	<u>3.319</u>	<u>3.243</u>

22.3 Nepodmireni iznosi po osnovu prodaja/nabavki proizvoda/robe i usluga

Sljedeći iznosi su ostali nepodmireni na kraju izvještajnog perioda, proistekli iz transakcija sa povezanim stranama:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
<i>Tekuća potraživanja</i>		
Društvo vlasnik	1.109	509
Ostale povezane strane	-	50
<i>Tekuće obaveze</i>		
Društvo vlasnik	-	(44)
Ostale povezane strane	-	-
	<u>1.109</u>	<u>515</u>

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

22. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

22.4 Krediti primljeni od povezanih strana

	2020.	2019.
Kreditni od društva vlasnika		
Na početku godine	1.015	-
Odobreni krediti	-	1.000
Naplata kredita	(1.000)	-
Obračunata kamata	30	15
Plaćena kamata	(45)	-
Na kraju godine	-	1.015

22.5 Uslovi poslovanja

Transakcije koje se odnose na dividende bile su pod istim uslovima koji su primijenjeni i na ostale dioničare.

Proizvodi/roba je prodana/usluga je isporučena povezanim stranama tokom godine na osnovu važećih cjenovnika i uslova koji bi bili dostupni trećim stranama.

23. Upravljanje finansijskim rizikom

Poslovanje Društva izloženo je tržišnom riziku (uključujući valutni rizik i rizik kamatne stope), kreditnom riziku i riziku likvidnosti.

23.1 Tržišni rizik

Poslovanje Društva je primarno izloženo finansijskim rizicima promjena kurseva stranih valuta i kamatnih stopa.

23.1.1 Valutni rizik

Društvo obavlja određene transakcije u stranoj valuti. Stoga se javljaju izloženosti promjenama kursa.

Iznosi monetarne imovine i monetarnih obaveza Društva na dan izvještavanja, denominirani u stranim valutama, bili su kako slijedi:

	31. decembar 2020. EUR	31. decembar 2019. EUR
Imovina		
Ostala potraživanja	38	50
Novac i novčani ekvivalenti	1	1
	39	51
Obaveze		
Obaveze prema dobavljačima	60	28
Ostale obaveze	273	547
	333	575

Društvo je uglavnom izloženo EUR. Budući da je konvertibilna marka (BAM) službeno vezana za EUR, Društvo nije izloženo riziku promjene kursa EUR.

23.1.2 Rizik kamatne stope

Društvo je izloženo riziku kamatne stope koji proizlazi iz uzetih kredita sa varijabilnim kamatnim stopama. Generalno, Društvo uzima dugotrajne kredite po varijabilnim kamatnim stopama, bez ikakvih „swap“ instrumenata. Tokom 2020. i 2019. godine, obaveze Društva po uzetim kreditima sa promjenjivim stopama uglavnom su denominirane u BAM i EUR.

23. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

23.1 Tržišni rizik (nastavak)

23.1.2 Rizik kamatne stope

Izloženost uzetih kredita Društva promjeni kamatne stope na kraju izvještajnog perioda iznosila je 10.035 hiljada BAM - 100% ukupnih kredita (2019.: 12.887 hiljada BAM – 92,80 % ukupnih kredita).

Analiza efekata promjene kamatne stope vrši se za finansijske instrumente za koje je Društvo izloženo kamatnom riziku na dan izvještajnog perioda. Koristi se promjena stope od 50 baznih poena (0,5 pp) i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama kamatnih stopa.

U slučaju povećanja/smanjenja kamatnih stopa od 50 baznih poena (0,5 pp), ako sve ostale varijable ostanu nepromijenjene, rezultat Društva za godinu koja se je završila 31. decembra 2020. bi se smanjio/povećao za iznos od 50 hiljada BAM (2019.: 66 hiljada BAM).

23.2 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da ugovorna strana neće ispuniti svoje obaveze po finansijskom instrumentu ili ugovoru s kupcima, što dovodi do finansijskog gubitka. Kreditni rizik proizlazi iz novca i novčanih ekvivalenata, depozita u bankama, državnih obveznica, odobrenih kredita, ugovorne imovine, potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja. Kreditnim rizikom se upravlja na grupnoj osnovi.

Kontrola rizika procjenjuje kreditni kvalitet kupca na veliko, uzimajući u obzir njegov finansijski položaj, prošlo iskustvo i druge faktore. Individualni limiti rizika se određuju na osnovu internih ili eksternih rejtinga u skladu sa ograničenjima koja određuje Uprava. Poštovanje kreditnih limita od strane kupaca na veliko redovno se prati od strane linijskog menadžmenta.

Prodaja fizičkim licima se mora podmiriti u gotovini ili pomoću kreditnih kartica, čime se ublažava kreditni rizik. Ne postoje značajne koncentracije kreditnog rizika, bilo kroz izloženost prema pojedinačnim kupcima, određenim industrijskim sektorima i/ili regijama.

Državne obveznice, depoziti u bankama i krediti odobreni povezanim stranama, koje Društvo drži na dan 1. januara 2020. i 31. decembra 2020. godine, smatraju se investicijama niskog rizika. Kreditni rejting ovih investicija prati se za slučaj pogoršanja kreditne sposobnosti.

Knjigovodstveni iznosi finansijske imovine evidentirane u finansijskim izvještajima, umanjeni za ispravke vrijednosti, predstavljaju maksimalnu izloženost Društva kreditnom riziku bez uzimanja u obzir vrijednosti bilo kojeg pribavljenog kolaterala (koji su generalno samo mjenice).

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

23. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

23.3 Rizik likvidnosti

Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavanjem dovoljno novčanih sredstava, raspoloživošću finansiranja putem kredita i adekvatnim iznosom odobrenih kredita kako bi se ispunile obaveze po dospijeću.

Na kraju izvještajnog perioda Društvo je imalo visokolikvidna sredstva (kao što su novac i novčani ekvivalenti i vlasnički instrumenti po FVDG) u iznosu od 1.055 hiljada BAM (31. decembar 2019.: 961 hiljada BAM) za koje se očekuje da će biti spremne za korištenje za upravljanje rizikom likvidnosti.

Politika Društva za upravljanje likvidnošću uključuje projiciranje novčanih tokova u glavnim valutama (BAM i EUR) i uzimajući u obzir nivo likvidnih sredstava (kao što je gore opisano) potrebnih za ispunjavanje ovih obaveza.

Tabele u nastavku analiziraju finansijske obaveze Društva u relevantnim grupama po ročnosti na osnovu njihovih ugovornih dospijeća. Iznosi prikazani u tabeli su ugovorni nediskontovani novčani tokovi.

	Manje od 6 mjeseci	6 do 12 mjeseci	Između 1 i 2 godine	Između 2 i 5 godina	Preko 5 godina	Ukupni ugovoreni novčani tokovi	Knjigovo- dstveni iznos
Na dan 31. decembra 2020.							
Obaveze prema dobavljačima	1.074	-	-	-	-	1.074	1.074
Obaveze po uzetim kreditima	1.548	8.644	-	-	-	10.192	10.035
Obaveze po osnovu najmova	18	18	35	86	75	232	203
	2.640	8.662	35	86	75	11.498	11.312
Na dan 31. decembra 2019.							
Obaveze prema dobavljačima	2.036	-	-	-	-	2.036	2.036
Obaveze po uzetim kreditima	1.548	1.548	11.187	-	-	14.283	13.887
Obaveze po osnovu najmova	19	19	36	96	99	269	230
	3.603	1.567	11.223	96	99	16.588	16.153

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

23. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

23.4 Fer vrijednost finansijskih instrumenata

23.4.1 Fer vrijednost finansijskih instrumenata Društva koji se mjere po fer vrijednosti na trajnoj osnovi

Neke stavke finansijske imovine i finansijskih obaveza Društva vrednuju se po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog perioda. Sljedeća tabela daje informacije o tome kako se utvrđuju fer vrijednosti ove finansijske imovine i finansijskih obaveza (posebno, tehnika vrednovanja i korišteni ulazni podaci).

	Fer vrijednost na		Hijerarhija fer vrijednosti	Tehnike vrednovanja i ulazni podaci
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.		
Dionice				
- Energonova d.d. Sarajevo	518	493		
- Ozon d.d. Travnik			Nivo 1	- kotirane tržišne cijene
- Metalotehna d.d. Tuzla	256	248		
- ZIF Eurofond-1 d.d. Tuzla	50	48		
	8	8		
	832	797		

23.4.2 Fer vrijednost finansijskih instrumenata Društva koji se ne mjere po fer vrijednosti na trajnoj osnovi (ali za koje se zahtijeva objava fer vrijednosti)

Za potraživanja od kupaca, obaveze prema dobavljačima, ugovorne obaveze, kao i novac i novčane ekvivalente, knjigovodstvena vrijednost predstavlja razumnu aproksimaciju fer vrijednosti.

Razlike su identifikovane samo za sljedeće dugotrajne imovine i dugotrajne obaveze mjerene po amortizovanom trošku:

	Knjigovodstveni iznos	Hijerarhija fer vrijednosti	Fer vrijednost
Na dan 31. decembra 2020.			
Odobreni krediti	698	Nivo 2	718
Obaveze po uzetim kreditima	10.035	Nivo 2	10.279
Obaveze po osnovu najмова	203	Nivo 2	212
	10.936		11.209
Na dan 31. decembra 2019.			
Odobreni krediti	1.061	Nivo 2	1.092
Obaveze po uzetim kreditima	13.887	Nivo 2	14.251
Obaveze po osnovu najмова	230	Nivo 2	240
	15.178		15.583

Nivo 2 fer vrijednosti gore navedenih finansijskih instrumenata se zasniva na diskontovanim novčanim tokovima koristeći tekuću tržišnu kamatnu stopu za slične instrumente.

PIVARA d.d. Tuzla
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2020.

(Svi iznosi su prikazani u hiljadama BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

24. Upravljanje kapitalom

24.1 Upravljanje rizicima

Ciljevi Društva pri upravljanju kapitalom su:

- očuvanje svoje sposobnosti da nastavi pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, tako da može nastaviti da obezbjeđuje povrat dioničarima/vlasnicima i koristi za druge zainteresirane strane, i
- održavanje optimalne strukture kapitala kako bi se smanjio trošak kapitala.

U cilju održavanja ili prilagođavanja strukture kapitala, Društvo može prilagoditi iznos dividendi isplaćenih dioničarima/vlasnicima, vratiti kapital dioničarima/vlasnicima, izdati nove dionice ili prodati imovinu radi smanjenja duga.

Društvo prati kapital na osnovu odnosa zaduženosti - neto dug prema Napomeni 9.3. podijeljen sa ukupnim kapitalom (kao što je prikazano u izvještaju o finansijskom položaju).

Koeficijenti zaduženosti na dan 31. decembra 2020. i 31. decembra 2019. godine bili su kako slijedi:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Neto dug	10.035	13.887
Ukupni kapital	25.027	21.773
Omjer neto duga i kapitala	40,10%	63,78%

25. Događaji nakon datuma izvještajnog perioda

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izvještajnog perioda i do datuma odobrenja ovih finansijskih izvještaja koji zahtijevaju usklađivanje ili objavljivanje u finansijskim izvještajima.

Odobreno dana 29. aprila 2021. godine, u ime i za račun Društva, od strane:

Fahrudin Salihović
Direktor

Senada Čorhodžić
Šef sektora računovodstva